

Keskustavisio 2014

Hämeenlinnan kaupunki, maankäytön suunnittelu

25.9.2014

Keskustavisiio 2014

- Mahdollisuuksia ja edellytyksiä luova
- Tulevaisuuteen varautuva ja vaikuttava
- Alusta yhteistyölle, toimimista samaan suuntaan
- Jatkossa päivitettävä vastaamaan uusia tarpeita, joista ei vielä tiedetä

Organisaatio

Ohjausryhmä Yksityisen ja julkisen välinen yhteistyöelin	Valmisteluryhmä Kaupunkisuunnittelutiimi Kaupungin yksiköiden välinen yhteistyö	Projektinjohto Yhteistyö muiden hankkeiden kanssa
<ul style="list-style-type: none"> - pj, kaupunginjohtaja Timo Kenakkala - muut kaupungin edustajat; - apulaiskaupunginjohtaja Juha Isosuo, tilaajajohtaja Päivi Saloranta - kaupunkikeskustayhdistys, Sari Hagemeyer ja Mikko Rousi - Hämeenlinnan Yrittäjät ry, Heikki Kokko ja Katri Selin-Nurmi - Kehittämiskeskus Oy Häme/ uusi elinkeinoyhtiö, Mervi Käki ja Ari Räsänen - luottamushenkilöt (KH) Sari Rautio, Johannes Koskinen ja Hannu Kärpänen - vaikuttajaraatien edustajat Päivi Äyhönen ja Tero Rantanen, Satu Leppänen, Kalevi Lauronen 	<ul style="list-style-type: none"> - tilaajajohtaja - tilaajapäällikkö - maankäytön suunnittelijat - geodeetti - infra, liikenne ja yleiset alueet - julkiset palvelut - elinkeinot - Kehittämiskeskus Oy Häme <p>Tarvittaessa kutsutaan osallistujiksi muita asiantuntijoita, esim.</p> <ul style="list-style-type: none"> - museovirasto - kaupunkikeskustayhdistys/ kiinteistöjen edustus 	<ul style="list-style-type: none"> - projektipäällikkö - tilaajapäällikkö
Esittelijä: tilaajajohtaja ja projektipäällikkö Valmistelija: tilaajajohtaja, konsultti, projektin johto	Esittely: projektipäällikkö Valmistelu (tiedon keruu, ongelmanratkaisu)	Valmistelu, organisointi, kokonaisuuden hallinta, tiedottaminen Suunnittelu ja konsulttitöiden ohjaus

Teemat

1

Työpaikat ja elinkeinot

2

Asuminen

3

Asioiminen ja palvelut

4

Liikkuminen

5

Täydennysrakentaminen

6

Virkistys ja vapaa-aika

Prosessi

1 Tavoiteasettelu
01-03/2014

Lähtökohta-analyysi

Skenaariot tavoitekeskustelun tueksi

Kasvuhakuinen ”Rento ja reipas pendelöintikaupunki” ja maltillisempi ”Välittävä ja virkistävä kulttuurin kehto”

2 Luonnosvaihe
04-08/2014

Yleissuunnitelmaluonnos, vaihtoehtotarkastelut ja alustava toimenpideohjelma

Palautteen kerääminen ja nähtävilläolo 1.7.-5.8.2014,
Internet-kysely 7.7.-5.8.2014,
Yleisötilaisuus ym. vuorovaikutustilanteet

3 Viimeistely
08-11/2014

Palautteen analysointi > vaikutus keskustavision

Keskustavision ja liitekarttojen viimeistely

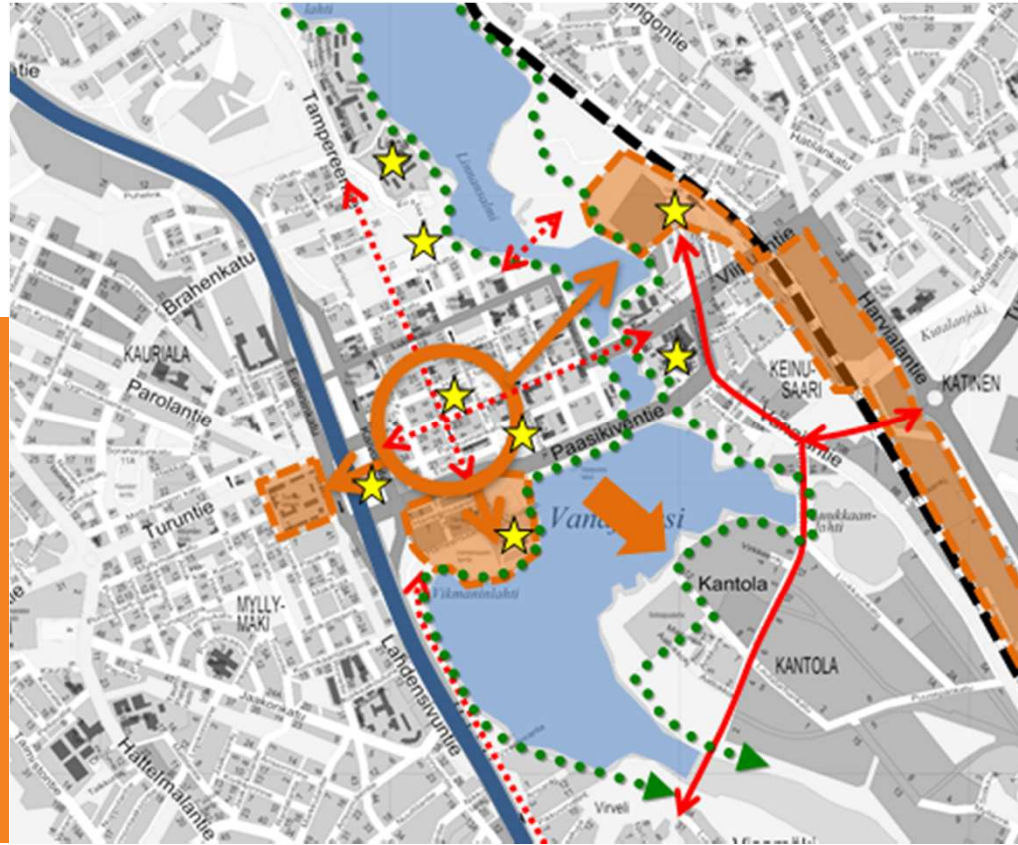
Toimenpide-ehdotukset ja tavoiteaikataulu

Toimenpiteiden priorisointi, resursointi ja budjetointi

Seurannan suunnittelu

Keskustavisiio tähtää korkealle

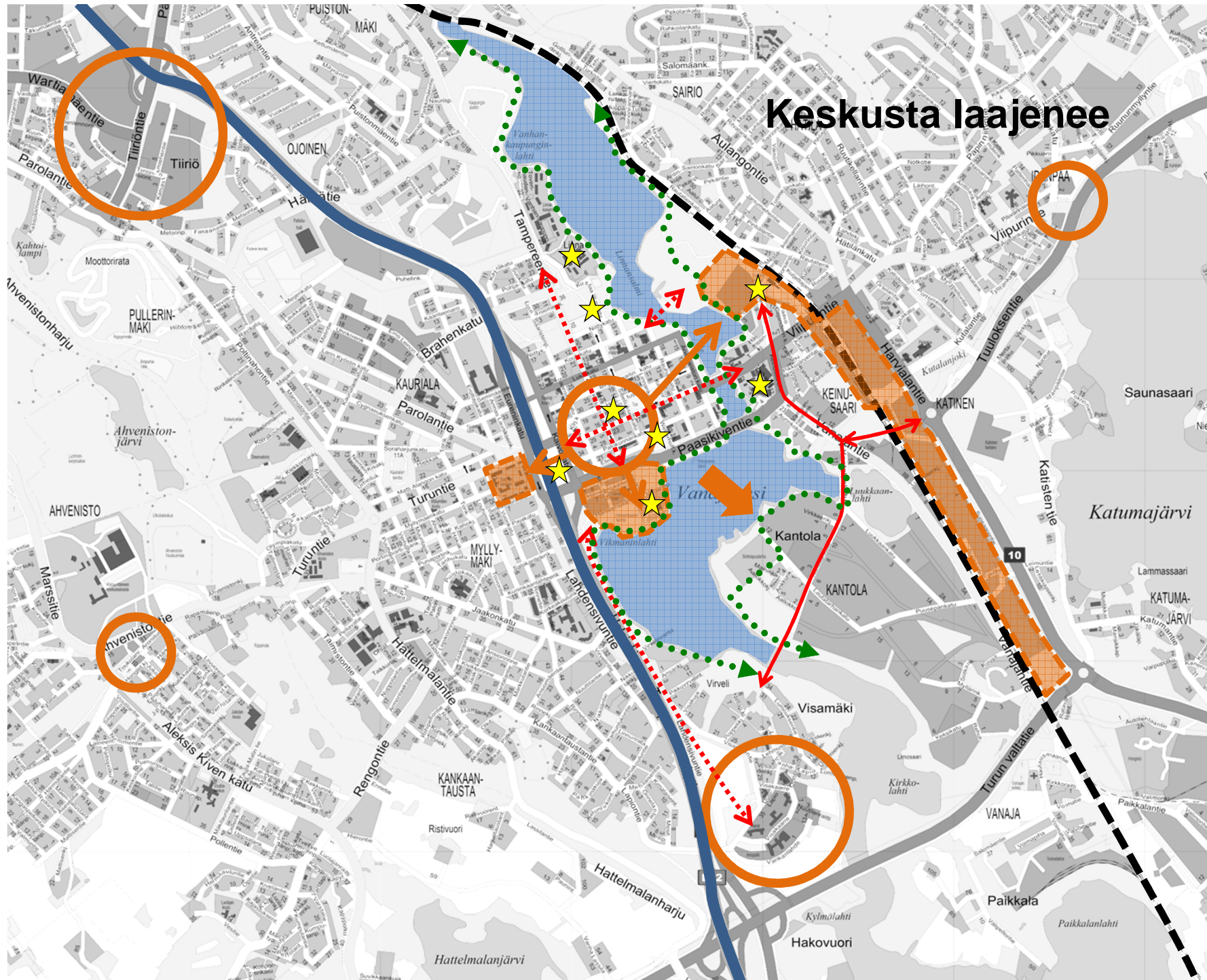
- Koko kaupungin asukasmäärän kasvutavoite 500 henkilöä/vuosi
- Työpaikkamäärän kasvutavoite keskusta 150 tp/vuosi
- Liiketilän vuotuinen lisäys noin 2700 k-m²

	Nykytilanne 2014	Kasvutavoitteet			Yhteensä
		2020	2025	2030	
Työpaikkamäärä	6000	+900	+750	+750	+2400 → 8400
Asukasmäärä	5000 (ruutukaava) 6500 (ml. Keinusaari)	+2 700	+2 300	+2 000	+7000 (sis. keskustan läh. alueet, Visamäki, Kauriala)
Palveluiden määrä / k-m²	50 000 k-m ² (ruutukaava)	+38 000 *	Selviää myöh. laadittavassa kaupallisessa selvityksessä		

* v. 2006 kaupallisen selvityksen mukaan vuoteen 2020 mennessä varauduttava 38 000 k-m² kaupan tilojen lisärakentamistarpeeseen, josta moottoritien kate noin 30 000 k-m². Ylitarjontatilanne n. 2020 asti.

Keskusta laajenee

Työpaikat ja elinkeinot

VISIO

Elinkeinojen ja elinkeinorakenteen varmistaminen siten, että Hämeenlinna on vetovoimainen, dynaaminen yrittämisen ja työpaikkojen kaupunki.

Dynaamisuus tarvitsee oikeanlaisen väestö- ja elinkeinorakenteen onnistuakseen.

TAVOITTEET

- Työpaikkamäärä 2014: 6000 tp
- Työpaikkatavoite 150 tp /vuosi
- Rautatieympäristöstä monipuolinen asumisen, palveluiden, älykkään liikenteen ja työpaikkojen keskittymä
- Vahvistetaan Visamäen korkeakoulukeskusta ja Innoparkia
- Verkatehtaan kehittäminen
- Palvelualojen työpaikkoja keskustaan, Suosaaren, Kirstulaan, Engelinrantaan
- Muiden alojen työpaikkoja Moreeniin ja Kirstulaan
- Avoin data ja laaja-alainen yhteistyö luovat uusia elinkeinotoiminnan mahdollisuuksia

TOIMENPITEET

- Asemanseudun kehittämisen kokonaissuunnitelma
- Engelinrannan työpaikka-alueiden toteutus (400 tp)
- Asiantuntijatyöpaikkoja Asemanseudulle ja Innoparkiin, etätyömahdollisuuksia pendelöijille
- Palvelualojen työpaikkoja ydinkeskustaan mm. Linnan kauppakeskuksen kortteliin ja linja-autoaseman kortteliin
- Selvitetään katutason liiketilojen ja virastojen elävöittämisen mahdollisuudet kaupallisessa ydinkeskustassa (mm. asiakasvirtojen lisääminen, näyteikkunoiden hyötykäyttö)
- Hyvinvointi- ja terveysalan työpaikkoja keskustaan
- Hämeenlinnan markkinointi; sijainti laajan työmarkkina-alueen keskiössä Suomen kasvuakselilla
- Yritysten sijoittumisprosessit kuntoon (luvat, kaavoitus, hoito/huolto, tiedotus, prosessien valvonta jne.)
- Selkeä pysäköintiratkaisu, riittävästi pysäköintipaikkoja keskustaan, jotta keskusta on vetovoimainen kauppapaikka

Työpaikat ja elinkeinot

Toimipaikkojen lukumäärä nykytilanteessa
keskustassa (ruutukaavakeskusta + Keinusaari)

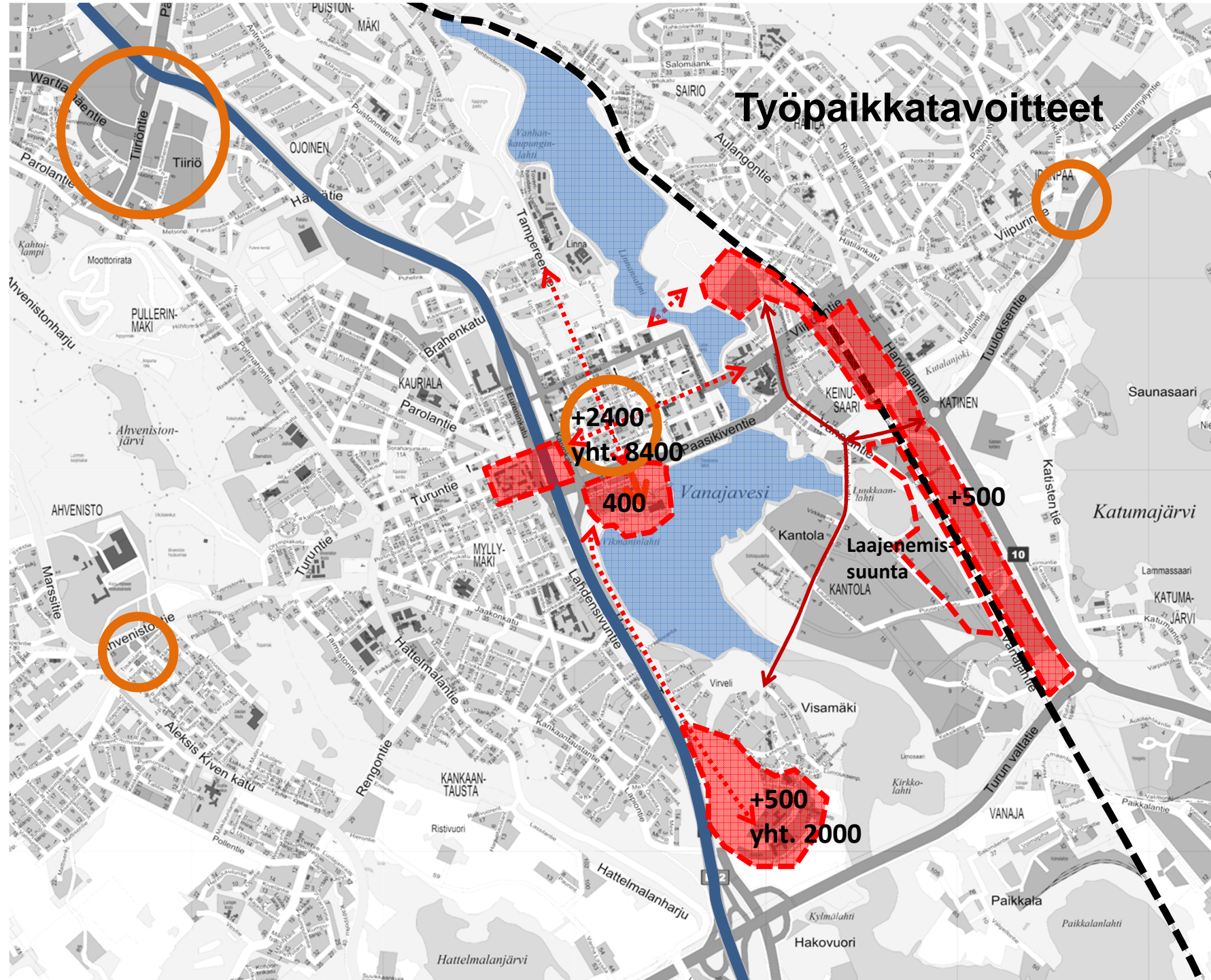
Neljä suurinta toimialaa keskustassa

(ruutukaavakeskusta + Keinusaari)

- Muu palvelutoiminta 18,4 %
- Tukku- ja vähittäiskauppa, moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus 16,0 %
- Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta 12,3 %
- Terveys- ja sosiaalipalvelut 10,8 %

Segmentti	TOTAL	Ei tiedossa	0 - 4 henkilöä	5 - 9 henkilöä	10 - 19 henkilöä	20 - 49 henkilöä	50 - 99 henkilöä	100 - 249 henkilöä	500 - 999 henkilöä
Yritykset	1084	3	934	67	50	22	7	1	
Kunnat	10		2	1	3	3	1		
Valtio	13	1		1	2	4	3	2	
Järjestöt	28	1	14	6	4	2	1		
Oppilaitokset	7				2	5			
Terveystieteiden tutkimuskeskus	2				1				1
YHTEENSÄ	1144	5	950	75	62	36	12	3	1

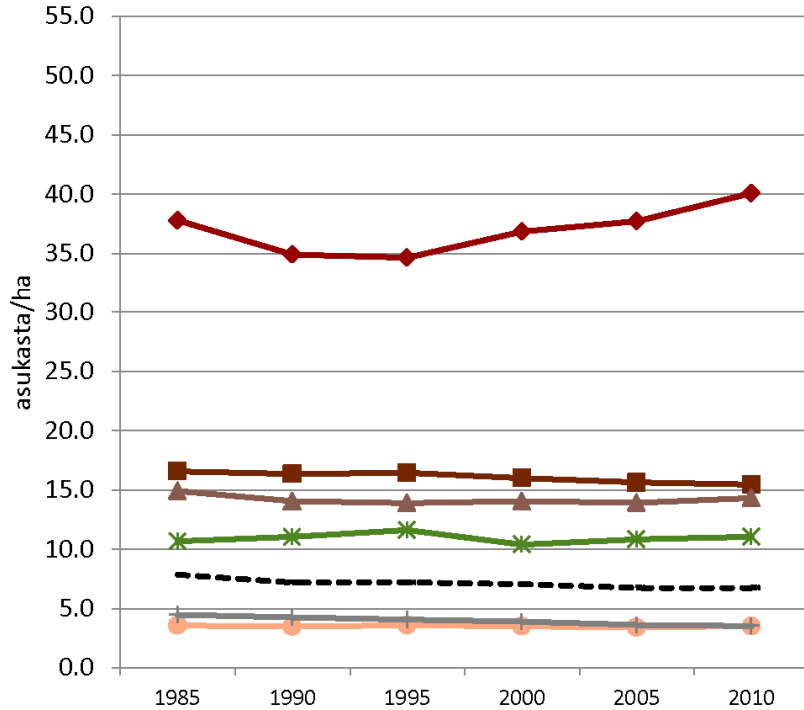
Työpaikkatavoitteet

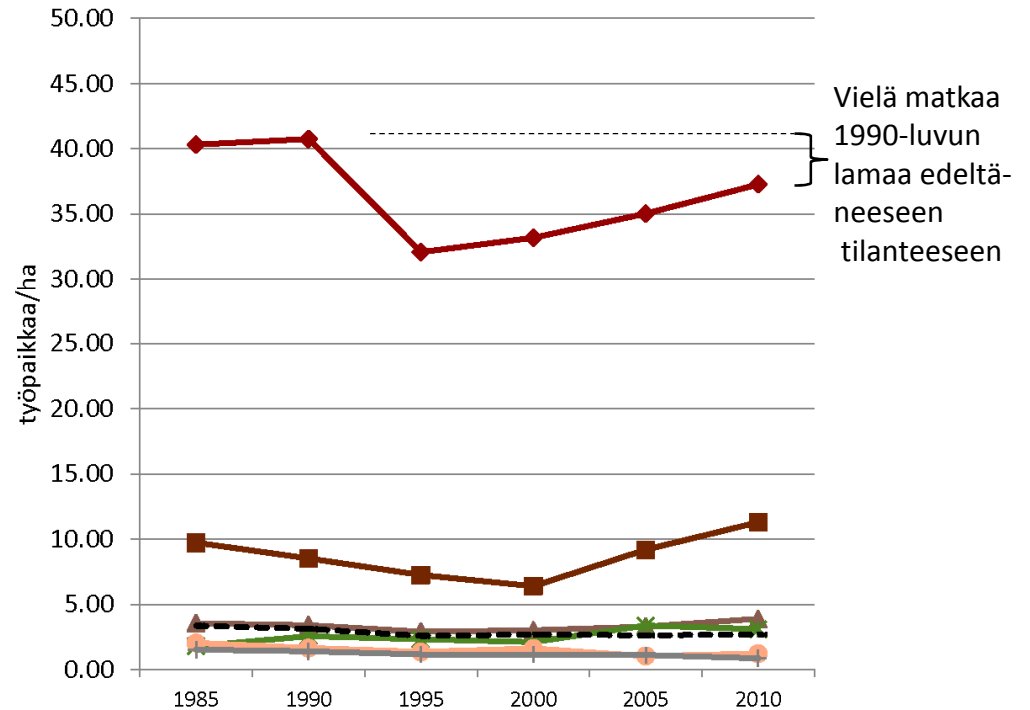
Hämeenlinnan asukastiheydet ja työpaikkatiheydet yhdyskuntarakenteen eri vyöhykkeillä

Asukastiheys

- keskustan jalankulkuvyöhyke
- alakeskuksen jalankulkuvyöhyke
- keskustan reunavyöhyke
- joukkoliikennevyöhyke
- autovyöhyke
- muu taajama
- koko alue

Työpaikkatiheys

Vielä matkaa
1990-luvun
lamma edeltä-
neeseen
tilanteeseen

- keskustan jalankulkuvyöhyke
- alakeskuksen jalankulkuvyöhyke
- keskustan reunavyöhyke
- joukkoliikennevyöhyke
- autovyöhyke
- muu taajama
- koko alue

Asuminen

VISIO

Tarjotaan monipuolisia asumismuotoja ja asuntojen hallintamuotoja.

Keskusta-asumisen vahvuuksia ovat kattavat lähipalvelut, arkisen asioinnin helppous kävellen ja pyörällä, hyvät liikenneyhteydet myös muualle, kauniit puistot ja historiallinen ympäristö, tapahtumat ja erinomaiset vapaa-ajanviettomahdollisuudet.

TAVOITTEET

- Uusilla alueilla on tunnistettava, omaleimainen identiteetti.
- Tavoitellaan uusia, korkealuokkaisia teknisiä ja kaupunkikuvallisia ratkaisuja asuntoalueiden ja kortteleiden suunnittelussa.
- Katto- ja ullakkorakentaminen on osaltaan lisännyt keskusta-asumisen vetovoimaa ja tarjoaa yksilöllisiä asumisratkaisuja.
- Väestönkasvu elävöittää keskustaa kaikkina vuorokauden ja vuodenaikoina, kasvava kysyntä mahdollistaa palveluiden pidemmät aukioloajat.
- Hyvä arki - asumista tukevat palvelut lähellä, peruspalveluiden turvaaminen.

TOIMENPITEET

- Kaavahankkeet: Suomen kasarmit, Asemanseutu, Engelinranta
- Vanaja-Kantolan suunnittelun käynnistäminen
- Kaavoituksessa huomioidaan toimintojen ja väestöryhmien sekoittaminen, innovatiiviset asumisratkaisut kuten energiatehokkuus, asumismuotojen ja hallintamuotojen monipuolistaminen, elinkaariasuminen, vuoropysäköinnin edistäminen, oleskelualueiden ja jalankulkureittien kokonaissuunnittelu, hulevesien hallinnan, kunnallistekniikan ja rakennustekniikan uudet ratkaisut
- Yksityisten hankkeiden edistäminen
- Täydennysrakentamisen, katto- ja ullakkorakentamisen edistäminen luomalla selkeät periaatteet täydennysrakentamiselle
- Hämeenlinnan markkinointi asumiskaupunkina

Asumisen kasvunäkymät

- LISÄRAKENTAMISEN MAHDOLLISUUS RUUTUKAAVAKESKUSTASSA (n. 30 kpl)**
- asuminen noin 25 800 k-m², noin 500-600 asukasta
 - liiketilaa noin 14 800 k-m² (sis. Skogsterin hotelliin ja Linnan keskuksen uudisrakentamisen, Tavastilan laajentamisen)
- KOROTUSMAHDOLLISUUS / KATTORAKENTAMISEN MAHDOLLISUUS RUUTUKAAVAKESKUSTASSA (38 kpl)**
- yhteensä noin 11 600 k-m², noin 240-280 asukasta
- ULLAKKORAKENTAMISEN MAHDOLLISUUS RUUTUKAAVAKESKUSTASSA (36 kpl)**
- VÄHÄINEN KOROTUS, NYKYINEN KATTOMUOTO SÄILYTETTÄVÄ, MUUTOKSET ENSISIJASSA SISÄPIHAN PUOLELLE
- yhteensä noin 7 200 k-m², noin 140-180 asukasta
- Täydennysrakentamisen mahdollistama väestönkasvu 880-1060 asukasta, realistisempi arvio yhteensä **400-500 asukasta**, kun oletetaan, että puolet alueista toteutuu

Keskustan läheisten alueiden asukasmäärätavoitteet:

Kate	350 asukasta
Vanajanranta II	400 asukasta
Keinusaari II	850 asukasta
Vekan alue	250 asukasta
Engelinranta	n. 2000 asukasta
Asemanseutu	800-1200 asukasta
Suomen kasarmit	400-600 asukasta
Visamäen pelto	600 asukasta
Kaurialan kaavarunko	1100 asukasta

yhteensä 6750-7350 asukasta

Kaikki yhteensä 7150-7850 asukasta

Kasvutavoite 500 asukasta/vuosi

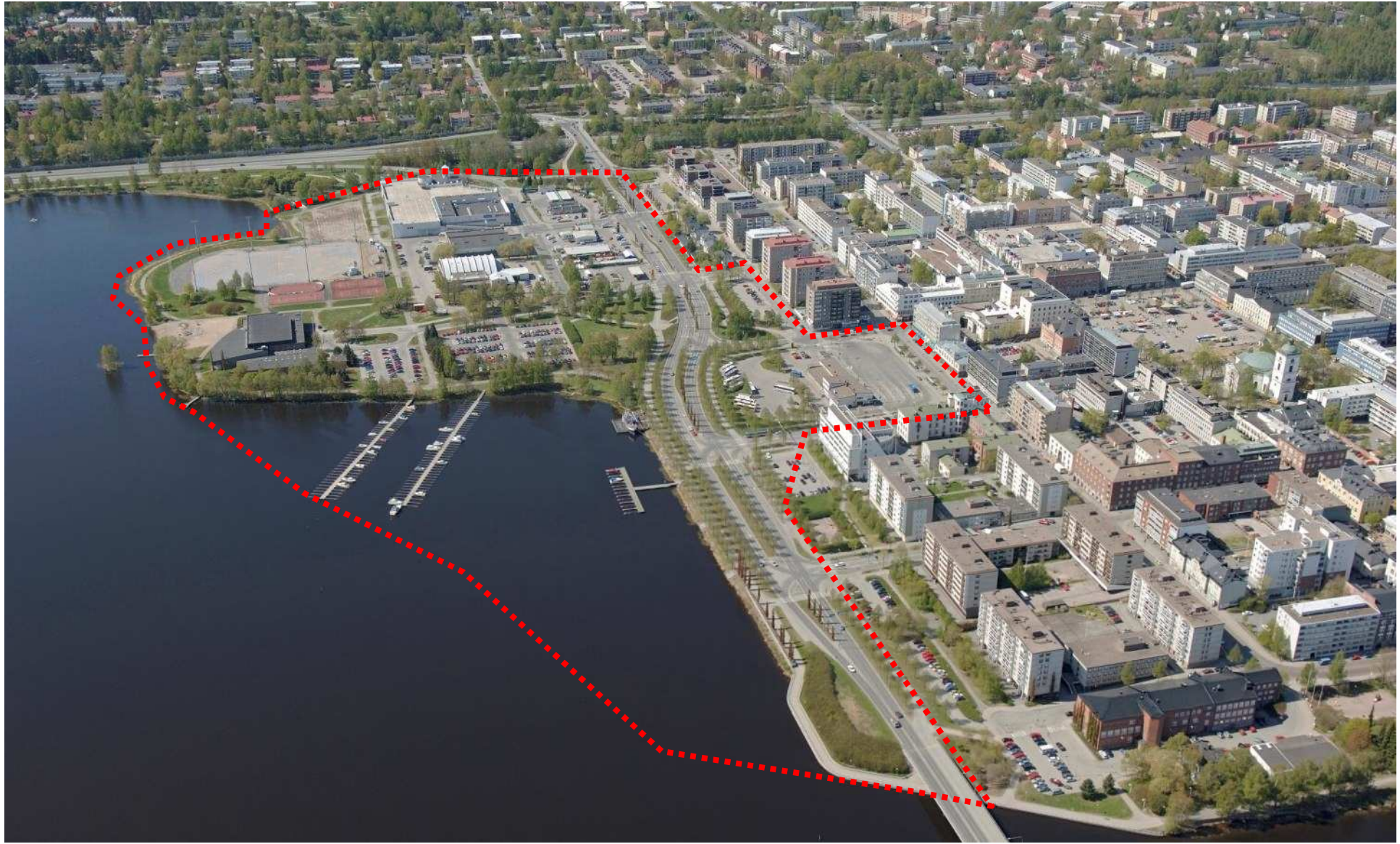
- toteutuu 25-30 vuodessa, mikäli puolet vuosittaisesta kasvutavoitteesta ohjataan keskustaan

*Engelinrannan osalta osayleiskaava-
valuonnoksen 08/2014 mukainen ratkaisu, mm. kelluvien
asuntojen osalta toteutettavuusselvitykset ovat kesken*

**VISAMÄEN PELTO
600 asukasta**

Engelinranta - Uusi kaupungin eteläinen julkisivu ja monin paikoin myös sisääntulonäkymä

Jyväskylä – urbaani ranta, mutta silti Lutakon ranta on aktiivisessa virkistyskäytössä

Asioiminen ja palvelut

VISIO

Keskustan kaupallinen ja matkailullinen vetovoima kasvaa asukasmäärän kasvaessa sekä liikenne- ja kaupunkiympäristön viihtyisyyttä kehittämällä.

Olennaista kaupallisen vetovoiman kannalta on keskustan helppo saavutettavuus, mikä edellyttää selkeää pysäköintiratkaisua.

TAVOITTEET

- Palveluiden ja monipuolisemman tarjonnan kasvu kääntää ostovirtaa Hämeenlinnaan.
- Asukasmäärän kasvu lisää palveluiden kysyntää, ostovoimaa kasvatetaan asuntorakentamisella.
- Päiväkotipalveluita asemien lähelle
- Keskustassa on helposti saavutettavissa olevia pysäköintipaikkoja riittävästi.
- Linnanniemeä ja Linnankatua kehitetään matkailupalvelujen alueina.
- Kävely- ja pyöräily-ympäristöihin panostaminen edistää kaupankäyntiä, kaupunkiympäristön viihtyisyys näkyy suurempana liikevaihtona yrityksille.
- Lisätään palveluita rannoille.
- Verkatehdas on vahvistanut asemaansa valtakunnallisena kulttuurikeskuksena ja paikallisten messutapahtumien keskuksena.

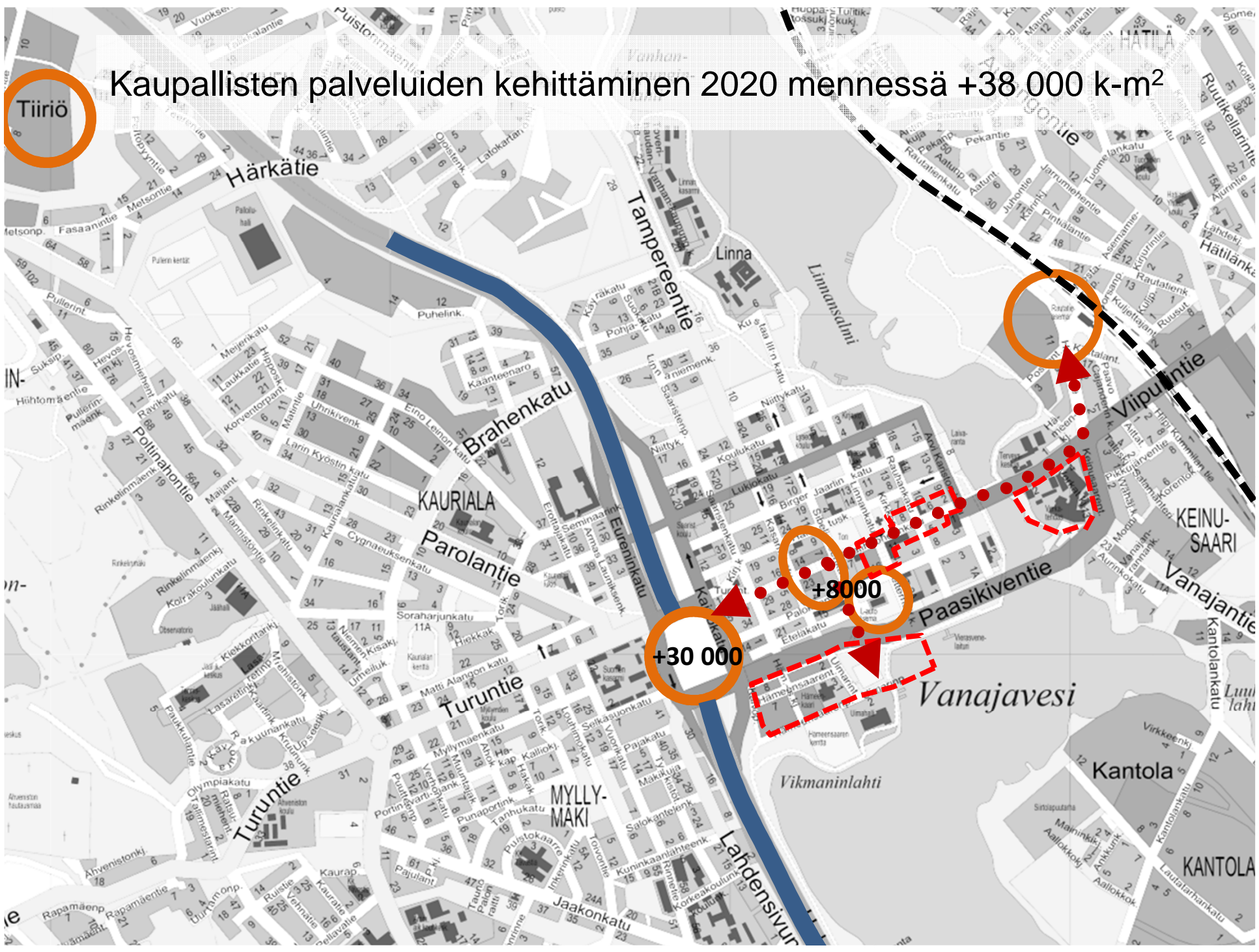

TOIMENPITEET

- Kaupungin sisääntuloväylien opastuksen ja kaupunkikuvan kehittäminen
- Selkeä pysäköintiratkaisu, joka vastaa tulevaisuuden tarpeisiin (arviolta 1050 autopaikkaa lisää v. 2040)
- Yksityisten hankkeiden edistäminen ydinkeskustan kortteleissa, vaaditaan rakennettavaksi liiketiloja kivijalkakerrokseen
- Viihtyvyyttä parantavat toimenpiteet (valaistus, opastus, kalusteet ja varusteet, istutukset, kulkureitit, pyöräily, kävelykeskusta) houkuttelevat uusia palvelualan yrityksiä keskustaan
- Matkailuun liittyvien palveluiden tarjonnan ja markkinoinnin lisääminen, opastaminen, mobiilisovellusten ja -palveluiden kehittäminen
- Mahdollistetaan keskustassa erilaiset myyntipaikat (torimyyni, katu/puistomyyni, terassipaikat) ja kehitetään myyntipaikkojen hallinnointia
- Logistiikka- ja huoltosuunnitelman laadinta
- Veneilypalveluita rannoille (mm. tankkaus, septi, kahvila-/ravintolapalvelut, pyykki ja peseytyminen, sähköt, matkailuinfo), kahvila uudelle rantatorille
- Verkatehtaan paviljonki ja sen ranta-alueiden käytön lisääminen, nykyisten katutasossa sijaitsevien tilojen käytön tehostaminen

Kaupallisten palveluiden kehittäminen 2020 mennessä +38 000 k-m²

Tiiriö

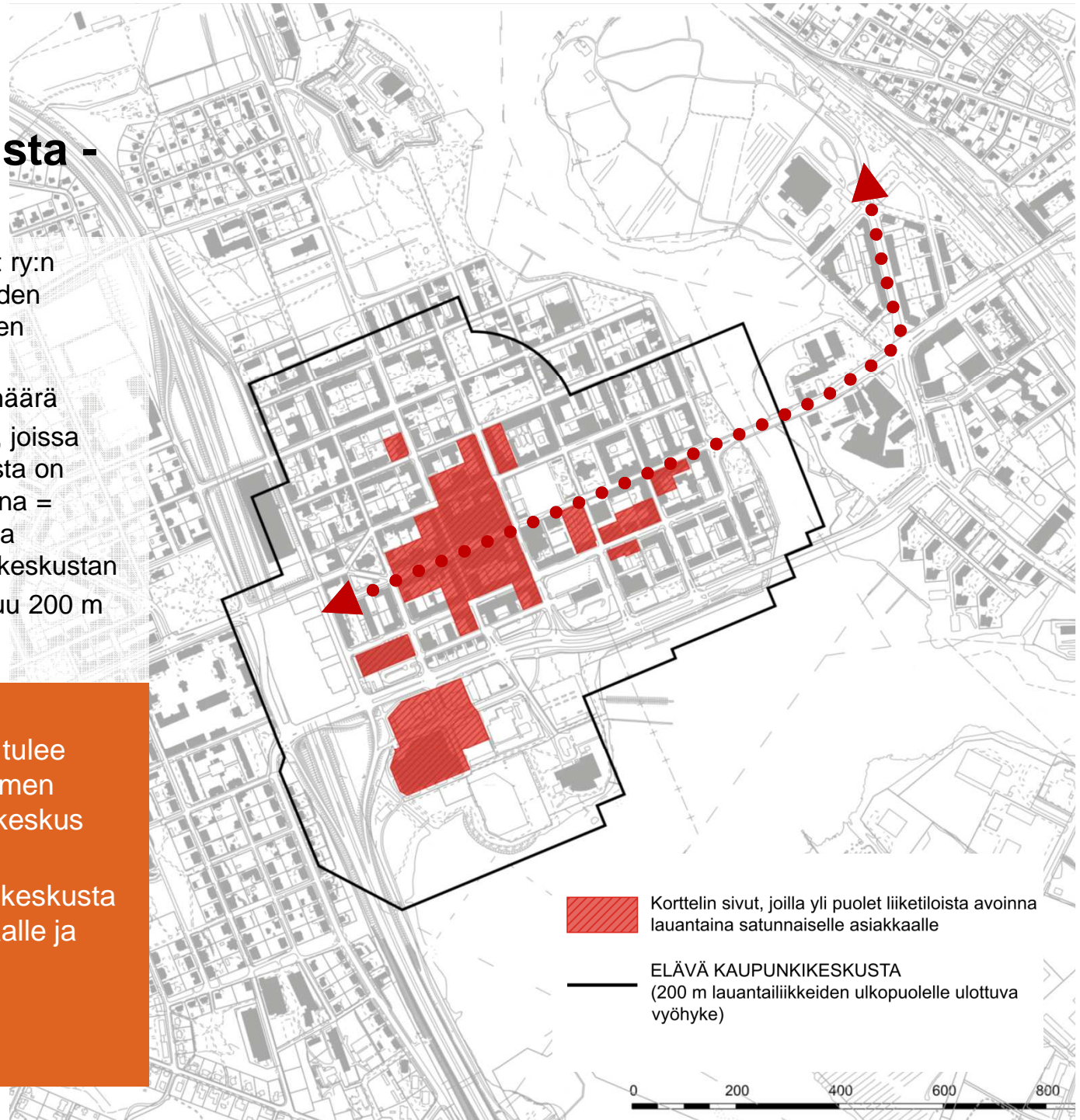

Elävä kaupunkikeskusta - barometri

- Elävät kaupunkikeskustat ry:n työkalu keskustan elävyyden mittaamiseksi ja kehityksen seuraamiseksi
- Laskettu liikeilojen lukumäärä
- Merkitty ne korttelin sivut, joissa vähintään puolet liikeiloista on avoinna normaalilauantaina = LAUANTAILIIKKEET, jotka muodostavat elävän ydinkeskustan
- ELÄVÄ KESKUSTA ulottuu 200 m ydinkeskustan ympärille

Elävän keskustan rajausta tulee jatkossa ulottumaan Suomen kasarmeille, kun kauppakeskus Goodman aukeaa.

Tavoitteena saada elävä keskusta laajentumaan Verkatehtaalalle ja asemanseudulle asti.

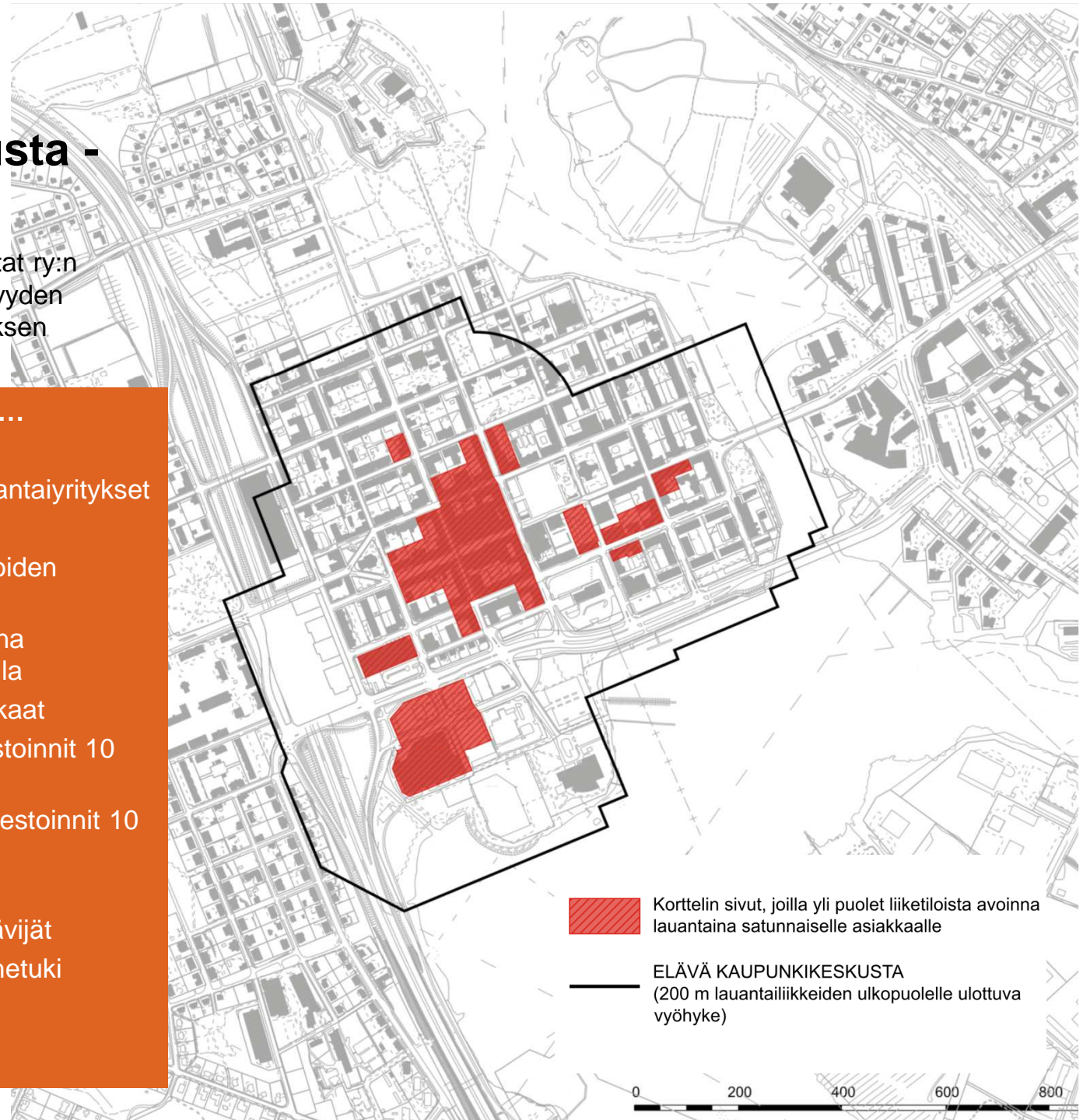

Elävä kaupunkikeskusta - barometri

- Elävät kaupunkikeskustat ry:n työkalu keskustan elävyyden mittaamiseksi ja kehityksen seuraamiseksi

Jatkossa selvitetään vielä...

- Lauantaiyritykset
- Kauppakeskuksien lauantaiyritykset
- Tavaratalot kertoimin
- Ravintoloiden ja kahviloiden asiakaspaikat
- Majoituspaikat kerrottuna vuotuisella käyttöasteella
- Urbit eli keskusta-asukkaat
- Julkiset kehittämisinvestoinnit 10 vuodessa
- Yksityiset kehittämisinvestoinnit 10 vuodessa
- Asiakasautopaikat
- Vuotuiset elokuvissa kävijät
- Vuotuinen joukko liikennetuki asukasta kohden
- Kulttuurin istumapaikat

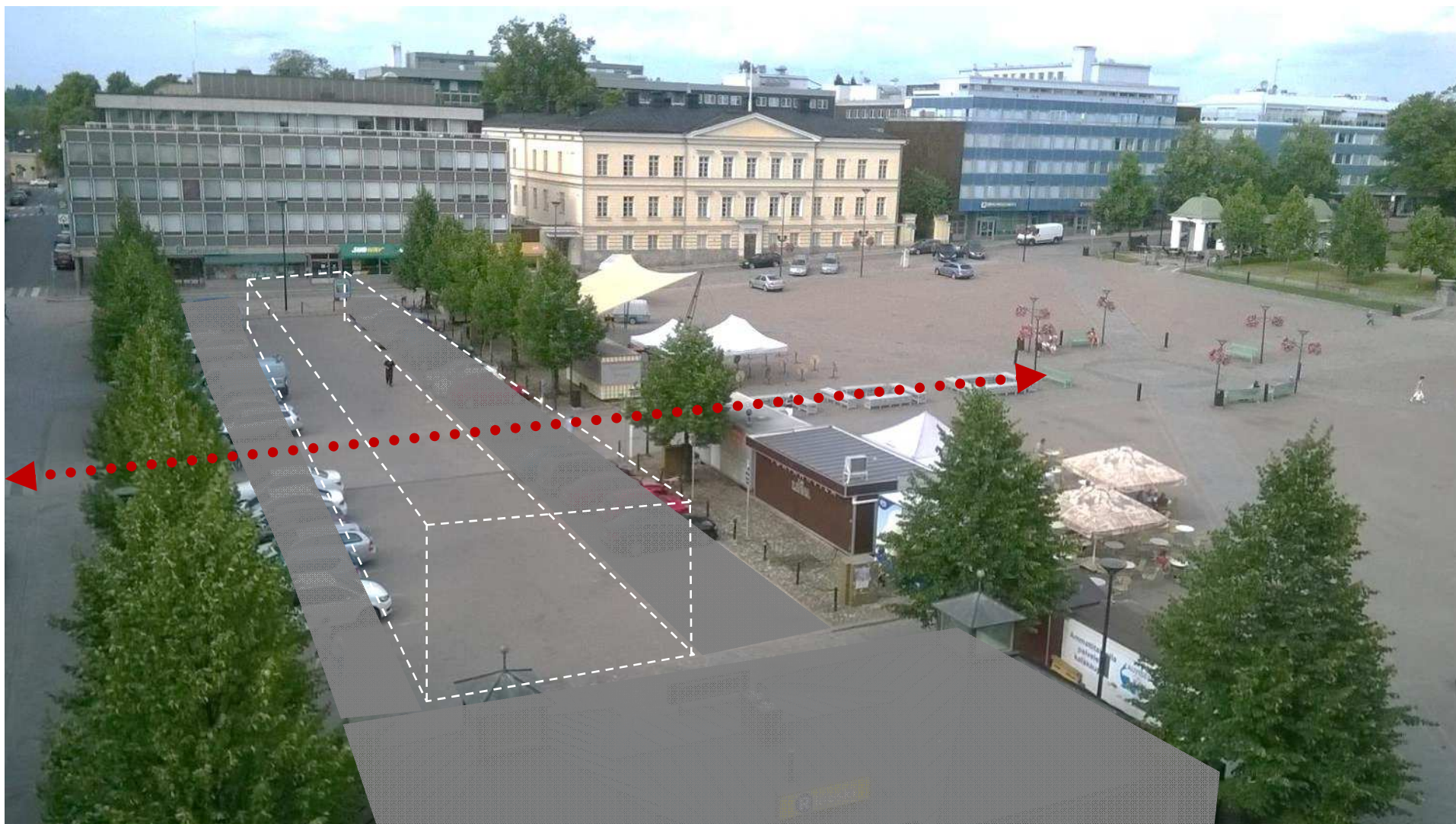

Torin länsilaidan uudelleen jäsentely mahdollistuu, mikäli autopaikat saadaan siirrettyä muualle

Kuva: Jari Jokivuo 2012

Torin länsilaidan uudelleen jäsentely mahdollistuu, mikäli autopaikat saadaan siirrettyä muualle

Paviljonki

Hämeenlinnan Palveleva Keskusta

Kauppiaskeskusta

- Kauppahallin tunnelma ja palvelutaso koko keskustassa

Hämeenlinnan Palveleva Keskusta

Ydinkeskustan ja Goodmanin yhdistäminen

Näkymä Raatihuoneenkadulta kohti Goodmanin kauppakeskusta.
Mallinnus: Arkkitehtityöhuone APRT, Länsireuna 2007.

Hämeenlinnan Palveleva Keskusta

Linnan kauppakeskuksen kehittäminen keskeisellä paikalla elävöittäisi ydinkeskustaa.

Linja-autoaseman korttelin kehittäminen Engelinrannan ja ydinkeskustan välillä

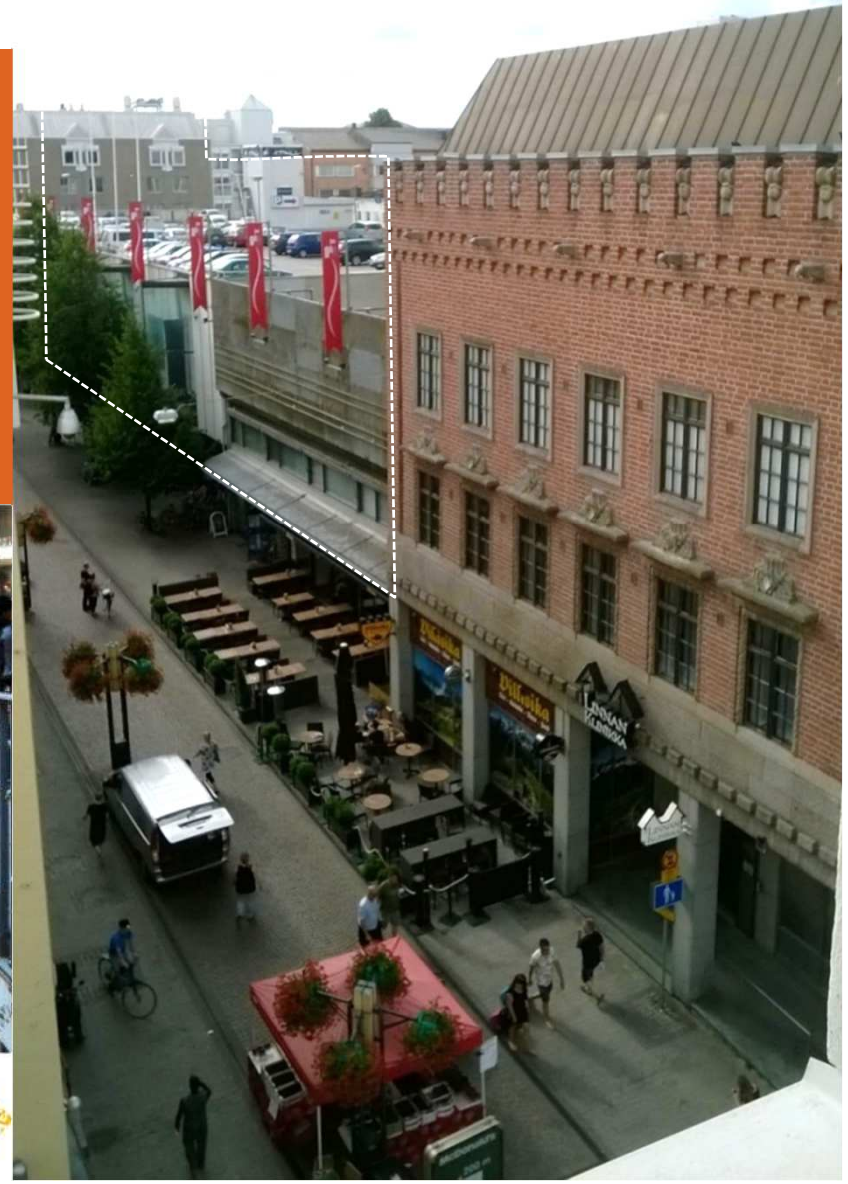
Keskustalon kehittämisen mahdollisuudet?

Urbego- arkkitehtiryhmä vierailulla Hämeenlinnassa 08/2014.

reference:

Ssamzie Gil Mall (Seoul, KOR)

Liikkuminen

VISIO

Keskusta on hyvin saavutettavissa kaikilla liikennemuodoilla.

Tavoitteena on jalankulku- ja pyöräilypainotteisempi, viihtyisämpi keskusta.

TAVOITTEET

- Liikkuminen keskustassa kävellen ja pyörällä on miellyttävää, kaupungin näkyvä tuki pyöräilylle on tärkeää!
- Keskustassa on selkeä pysäköintijärjestelmä, joka palvelee liike-elämää, asiakkaita, asukkaita, työssäkäyviä, pendelöijiiä ja matkailijoita. Liikenteen rakennemuutoksen vuoksi pysäköintilaitosten suunnittelussa tulee huomioida rakennusten muuntojoustavuus.
- Kaupunkikuvan ja liikenneturvallisuuden vuoksi logistiikan ja huoltoliikenteen sujuvuutta on kehitettävä.
- Paikallisliikenteen bussilla pääsee keskustan ytimeen ja vuorotarjonta paranee väestönkasvun myötä
- Linja-autoaseman korttelia kehitetään monipuolisena, eri liikennemuodot yhdistävänä ja palveluita tarjoavana matkakeskuksena
- Rautatieympäristön liittäminen osaksi keskustaa
- Huolehditaan liityntäpysäköinnin järjestämisestä linja-auto- ja rautatieasemilla
- Visamäen yhdistäminen kiinteämmäksi osaksi keskustaa ja rautatieympäristöä

TOIMENPITEET

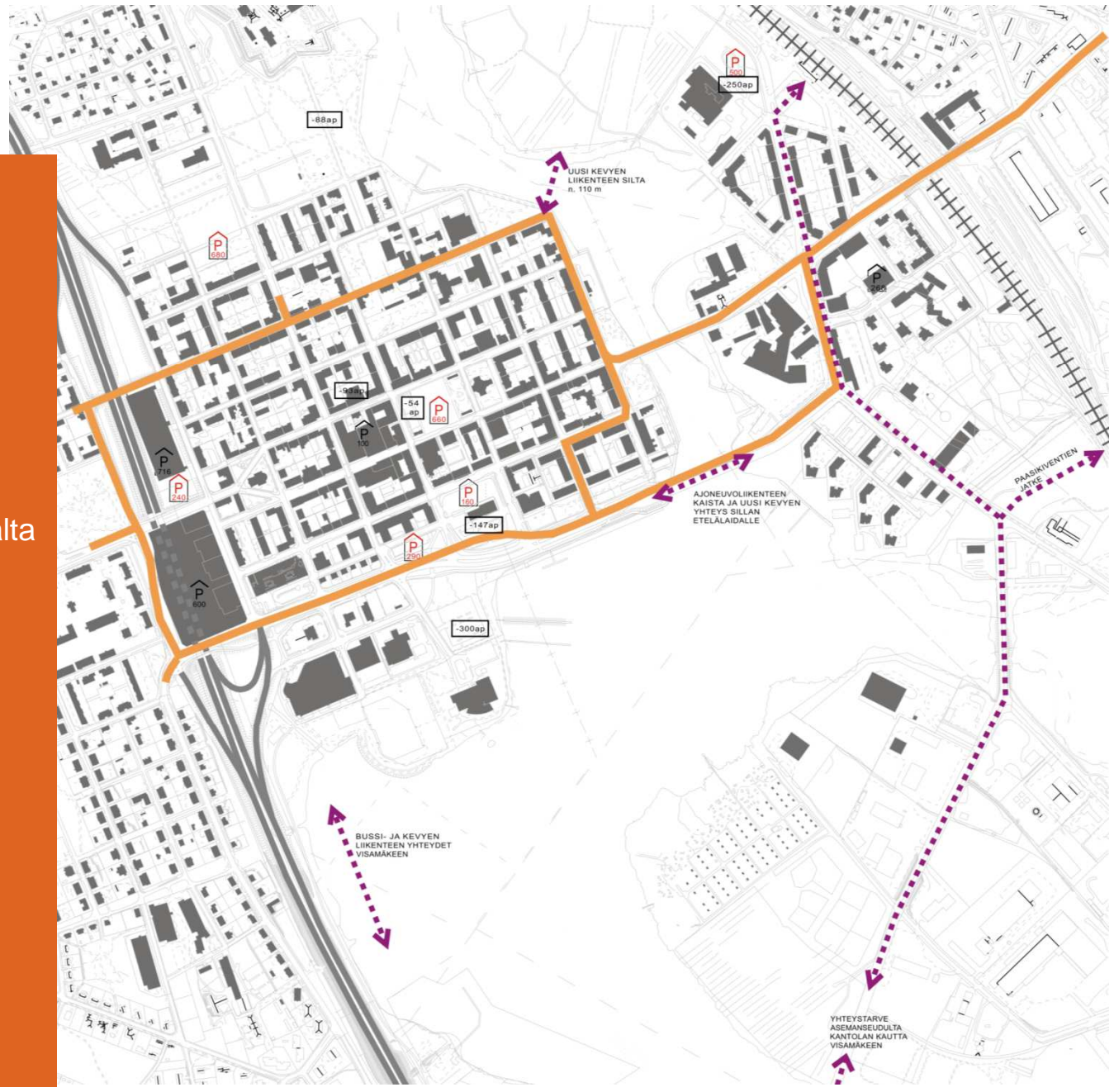
- Pyöräilyn kokonaissuunnitelma (pyöräilyn laatuikäytävät, pysäköinti, uudet sillat)
- Pysäköintiratkaisun saamiseksi selvitetään yksityisen rahoituksen osuus eri sijoituspaikkavaihtoehtoihin → pysäköintilaitoksen yksityiskohtaisempi suunnittelu, logistiikan ja huoltoliikenteen suunnittelu (maalalaisten tilojen verkoston suunnittelu, mikäli tehdään maanalainen pysäköintilaitos)
- Katutilojen uudelleen jäsentely kävelyä ja pyöräilyä suosiviksi, ensivaiheessa Kasarmikadun jäsentelyn muutos
- Yhteyksien parantaminen rautatieasemalta keskustaan (kevyen liikenteen silta, Hämeentien jäsentely)
- Paikallisliikenteen palvelutasotavoitteiden uudelleen määrittäminen ja linjaston kokonaisuudistus
- Linja-autoaseman korttelin asemakaavan muutos ja täydennysrakentamisen toteutus matkakeskustoiminnot säilyttäen
- Rautatieasemalle matkailupalvelut, pysäköinnin ja palvelut yhdistävä rakennus
- Bussi- ja kevyen liikenteen yhteydet asemalta Visamäkeen (silta) ja keskustasta Visamäkeen
- Paasikivientiestä kaupunkibulevardi, jatkaminen itään ja radan alitus vt:lle 10

Liikenneverkko

- Keskustan kehä
- Pysäköintilaitosvaihtoehdot
- Yhteystarpeet

Yhteystarpeet

- Yhteyksien parantaminen keskustasta ja rautatieasemalta Visamäkeen
- Ajoneuvoliikenteen toinen kaista ja kevyen liikenteen väylä Paasikiventien sillan etelälaidalle
- Kevyen liikenteen silta keskustasta asemansseudulle
- Paasikiventien jatkaminen valtatielle 10, radan alikulku Katiisiin

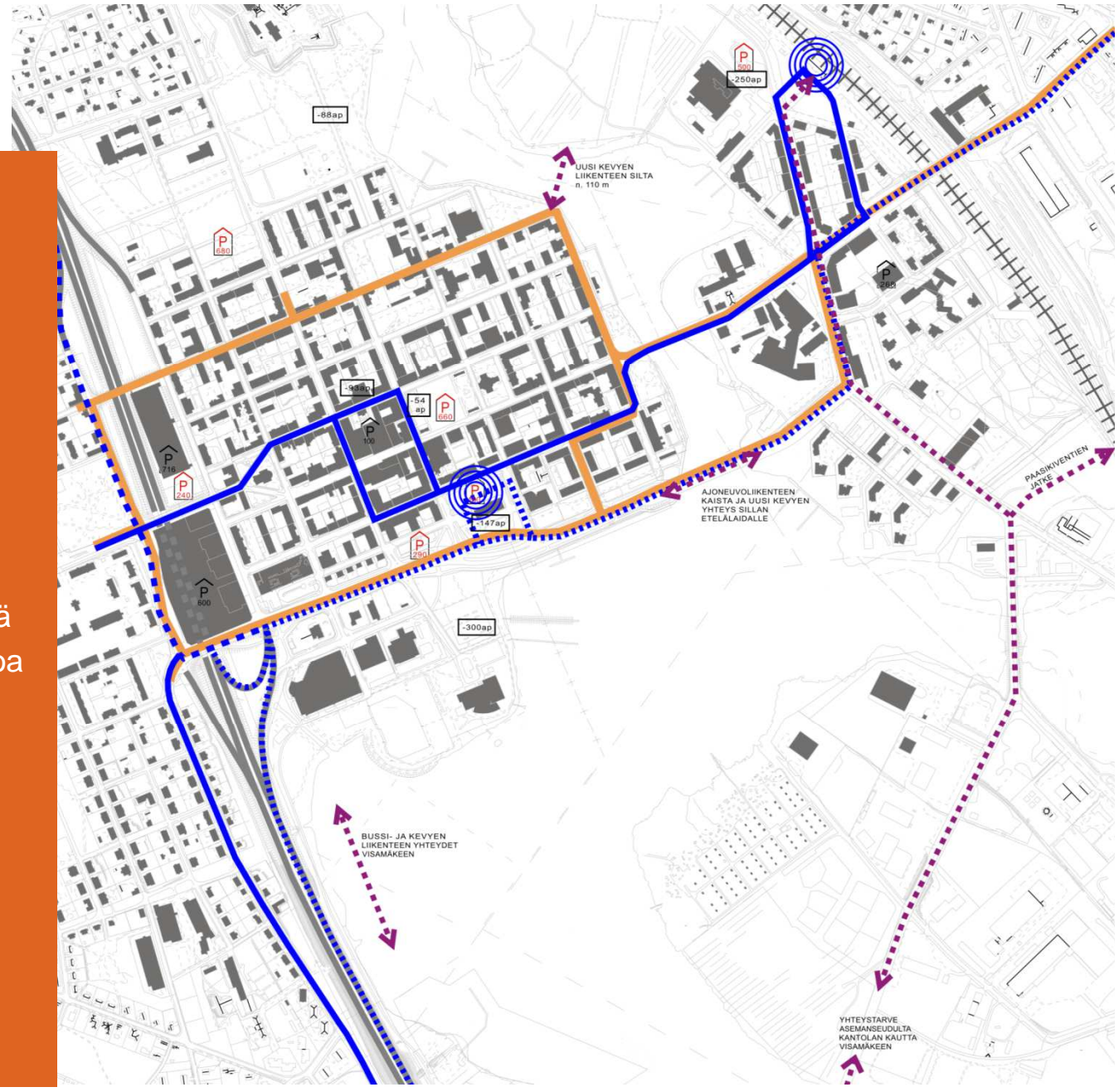

Liikenneverkko

- Keskustan kehä
- Pysäköintilaitosvaihtoehdot
- Yhteystarpeet
- Joukkoliikenne

Joukkoliikenne

- Keskustan ytimeen pääsee edelleenkin joukkoliikenteellä
- Joukkoliikenteen palvelutasoa on mahdollista parantaa käyttäjämäärän kasvaessa

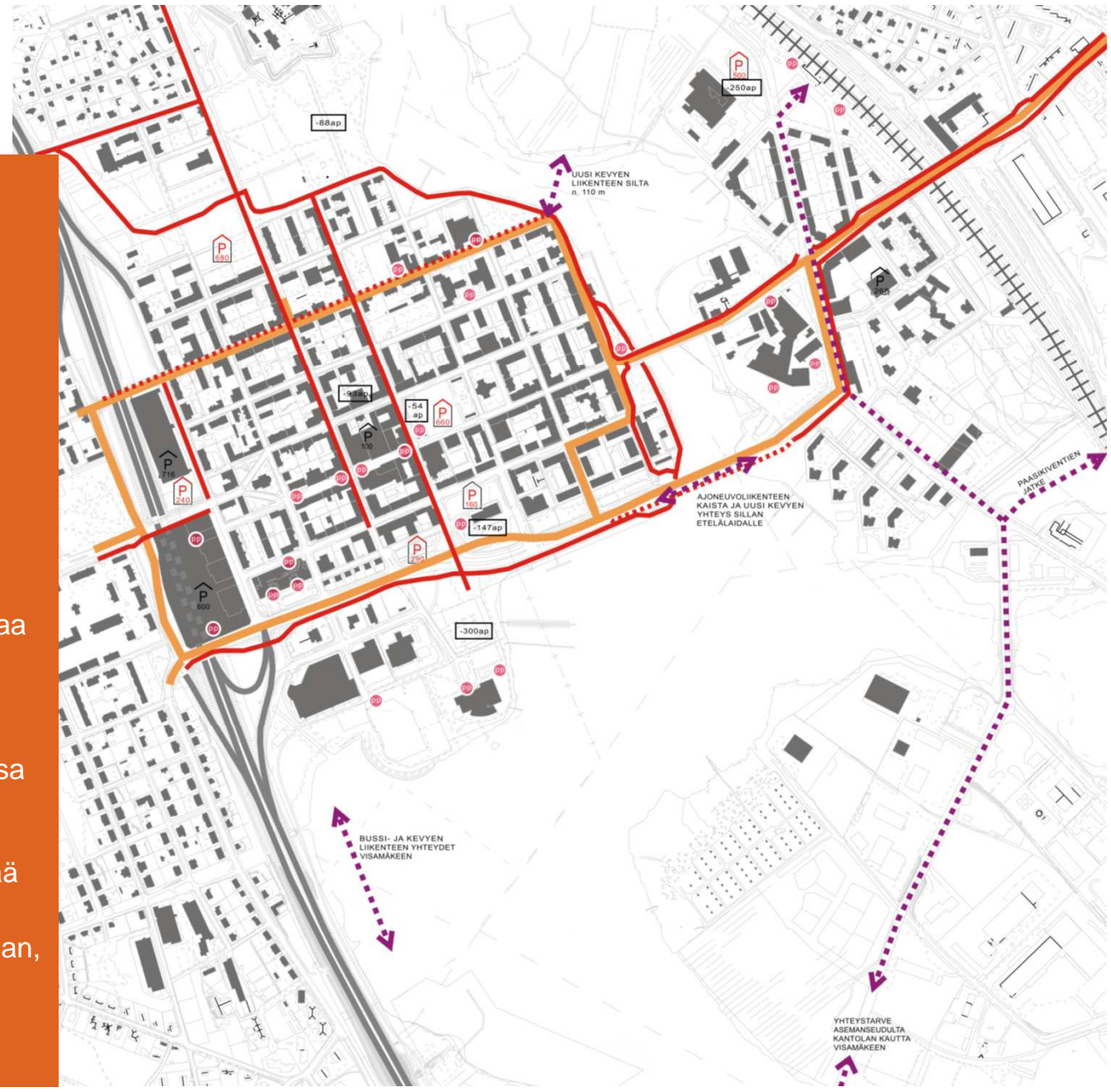

Liikenneverkko

- Keskustan kehä
- Yhteistarpeet
- Pyöräilyreitit

Pyöräily

- Keskustaan tarvitaan nopeasti vähintään yksi pohjois-eteläsuuntainen ja yksi itä-länsisuuntainen jalankulusta erotettu pyörätie
- Pyörätien erottaminen rauhoittaa liikenneympäristöä ja tukee katujen kävelypainotuksen lisäämistä
- Pyöräilyyn panostaminen on osa keskustan viihtyisyyden parantamista ja osa kaikkien kulkumuotojen kannalta selkeää liikennejärjestelmää
- Raatihuoneenkatu on hitaamman, keskustaan suuntautuvan pyöräilyn reitti

Liikenneverkko

- Keskustan kehä
- Yhteystarpeet
- Pyöräilyreitit
- Kävely- ja pyöräilypainotteiset kadut
- Rantareitit

Kävelymatkan pituuden kokemiseen vaikuttavat esim. ympäristön laatu, erilaiset esteet, väenpaljous, ilmanala, kaupunkielämän läsnäolo ja turvallisuuden tunne.

Keskustan liikenneselvityksen yhteydessä tehdyssä kyselyssä tärkeimmiksi kehityskohteiksi nousivat

- Kävelyn houkuttelevuuden lisääminen
- Pyöräilyn edistäminen
- Pysäköintimahdollisuuksien parantaminen

Liikenneverkko

- RATA
- MOOTTORITIE
- KESKUSTAN KEHÄKADUT
- PAIKALLISLIIKENTEEN BUSSIEN PÄÄREITTI
- KAUKOLIIKENTEEN BUSSIEN PÄÄREITTI
- NOPEA PYÖRÄILY-YHTEYS
- UUSI PYÖRÄILY-YHTEYS
- KATUTILAN JÄSENTELY UUELLEEN (AJONOPEUS SOVITETAAN KÄVELYN JA PYÖRÄILYN EHDÖILLÄ)
- KÄVELYKATU
- RANTAREITIT
- KEHITETTÄVÄT YHTEYSTARPEET
- LIIKENTEEN SOLMUKOHTA
- PYSÄKÖINTILAITOS
autopaikkamäärä
- MAHDOLLINEN UUSI PYSÄKÖINTILAITOS
autopaikkamäärätavoite
- POLKUPYÖRÄPYSÄKÖINTI

Ydinkeskustan liikenneverkon kehittämisessä on olennaista valita ensisijaisesti parannettavat katutilat ja pyöräilyn laatuikäytävät.

Lukiokatu - itä-länsisuuntainen pyöräily-yhteys

Kasarmikatu ja Sibeliuskatu - pohjois-eteläsuuntaiset pyöräily-yhteydet

Linnankatu - palvelee matkailijoita ja koululaisia

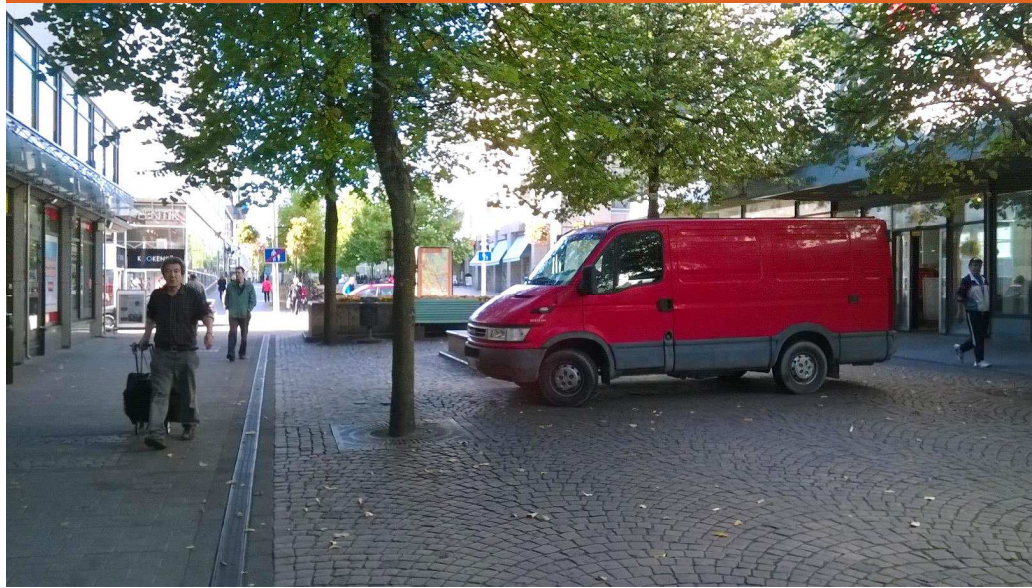
Hallituskatu - liikennemuodot kohtaavat, soveltuu huonommin kävely- ja jalankulkupainotteiseksi kaduksi, sillä kadulla kulkee paljon joukkoliikennettä. Lisäksi Hallituskadulle on mahdollista sijoittaa maanalaisen pysäköintilaitoksen sisään- ja ulosajo.

Liikenne vaikuttaa oleellisesti kaupunkiympäristön viihtyisyyteen

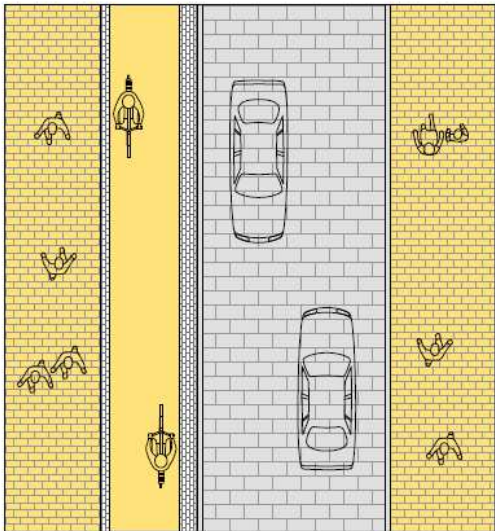
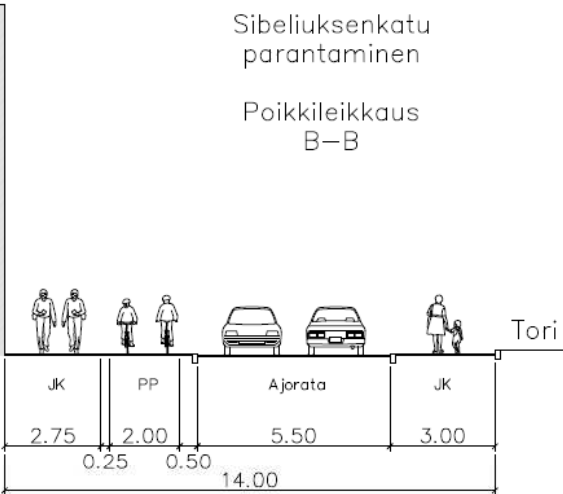
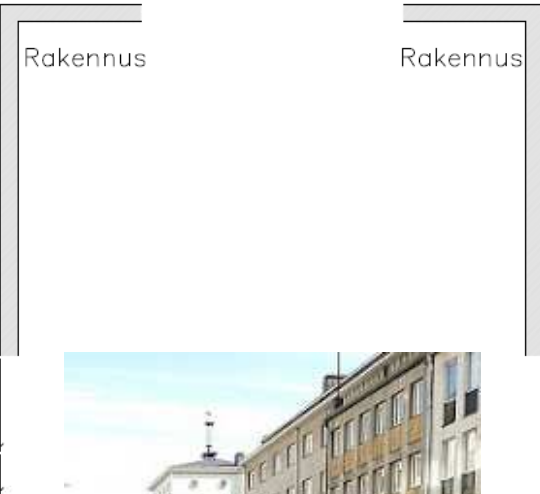
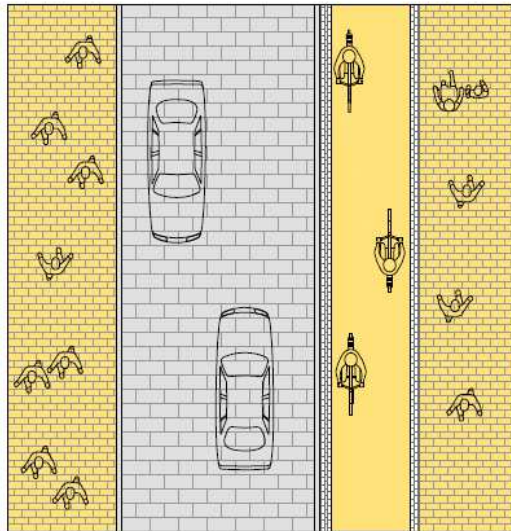
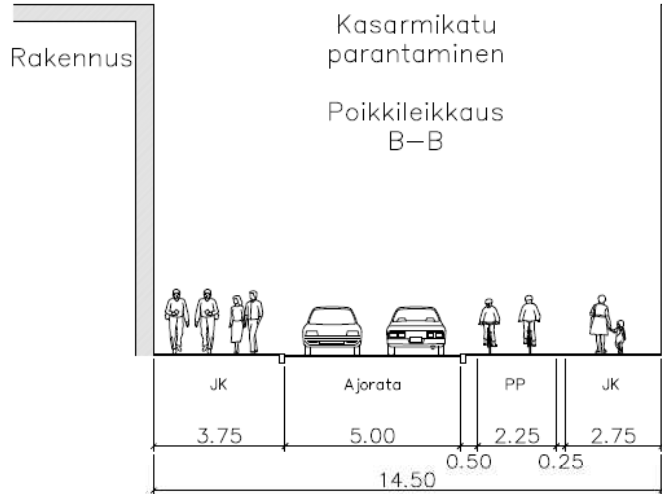
Autot maan alle,
tilaa rakentamiselle ja oleskelupihoja ihmisille

Korttelirakenne on autojen valtaama, sisäpihoilta löytyy paljon mahdollisuuksia parantaa kaupunkiympäristön viihtyisyyttä

Katutilojen jäsentely

Kasarmikatua pidetään pyöräilylle luontevampana yhteytenä, Sibeliuksenkadulla paljon muuta liikennettä!

Tilaa pyöräilylle

Sito Oy:n havainnekuva
Kasarmikadun katutilan
jäsentelystä

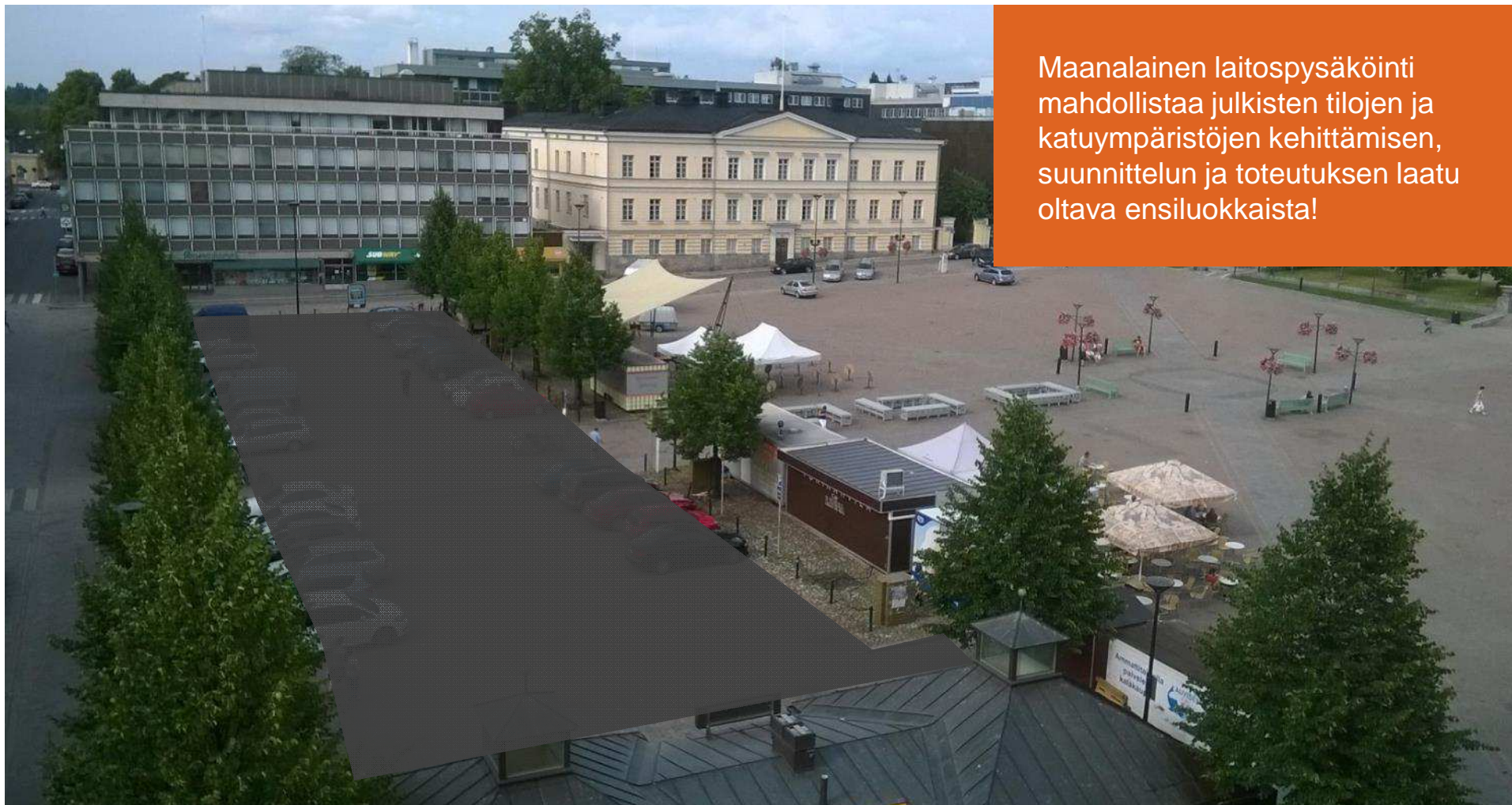

Hämeentien pyöräkaista

Urbego-arkkitehtiryhmän
näkemys värikkäämmästä
kaupunkiympäristöstä

Maanalainen laitospysäköinti mahdollistaa julkisten tilojen ja katuympäristöjen kehittämisen, suunnittelun ja toteutuksen laatu oltava ensiluokkaista!

Asemanseutu osaksi keskustaa

Kevyen liikenteen sillan suunnittelussa huomioitava arka maisema ja laivaliikenne.

Asemalle palveluita.

Viimeistely laatu

Aidot, aikaa kestävät materiaalit, viimeistely toteutus.

Täydennysrakentaminen

VISIO

Keskustaa täydennetään monipuolisesti lisärakentamisella, ullakko- ja kattorakentamisella sekä alueiden käyttötarkoituksia muuttaen ja vajaasti rakennettuja alueita hyödyntäen.

TAVOITTEET

- Täydennysrakentamisen tulee parantaa nykyistä elinympäristöä ja rikastuttaa kaupunkikuvaa.
- Keskustan täydennysrakentamisella vähennetään liikenteestä aiheutuvia päästöjä, kun väestöä saadaan asutettua lähelle palveluita ja vähennetään tarvetta laajentua luonnontilaisille alueille.
- Kiinteistöjen arvo nousee rakentamisen laadun ja palvelutason parantuessa.
- Täydennysrakentamisella säästetään verovaroja, kun verkostoja, tiestöä ja olemassa olevia palveluita hyödynnetään tehokkaammin.

TOIMENPITEET

- Täydennysrakentamisen periaatteiden määrittely yhteistyössä kiinteistönomistajien kanssa, edellytetään elinympäristön laadun parantamista, määritellään mm. autopaikkavelvoitteet
- Linnan kauppakeskuksen korttelin 1 ja korttelin 2 (OP) täydennysrakentamisen edistäminen (mahdollisesti ideakilpailu)
- Asemakaavamuutoksilla edistetään linja-autoaseman ja keskustan keskeisten kortteleiden täydennysrakentamista
- Vanaja-Kantolan suunnittelun aloittaminen
- Keskitetty pysäköintiratkaisu mahdollistaa autopaikkojen ostamisen muualta ja maa-alan käyttämisen täydennysrakentamiseen tai oleskelupihoiksi

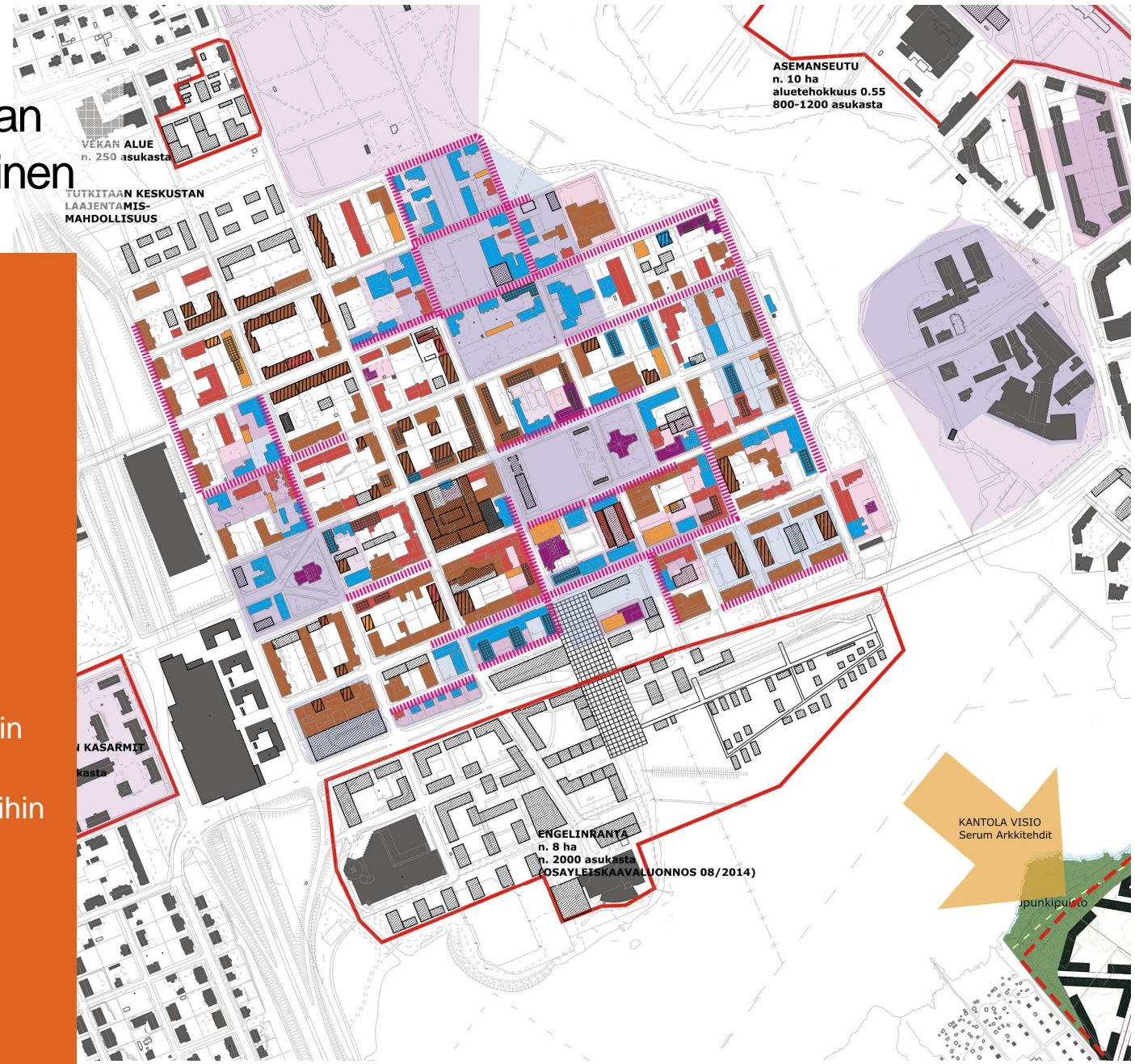
Ruutukaavakeskustan täydennysrakentaminen

Perusteena

- kattomuodot ja kaupunkikuvalliset ominaisuudet
- Yhtenäiset katujulkisivut
- Rakennetun ympäristön arvoaluekokonaisuudet

Täydennysrakentamisen mahdollisuudet

- Korotukset
- Ullakkorakentaminen pienin korotuksin
- Lisärakentaminen kortteleihin
- Teknis-taloudellinen toteutettavuus selvitettävä hankekohtaisesti
- Asemakaavojen rakennusoikeustarkastelu tekemättä

RUUTUKAAVA-ALUEEN TARKASTELU

KATTOMUODOT:

- AUMAKATTO
- SATULA- ELI HARJAKATTO
- TASAKATTO
- YKSISUUNTAINEN LAPEKATTO / PULPETTIKATTO
- MONIMUOTOINEN KATTO

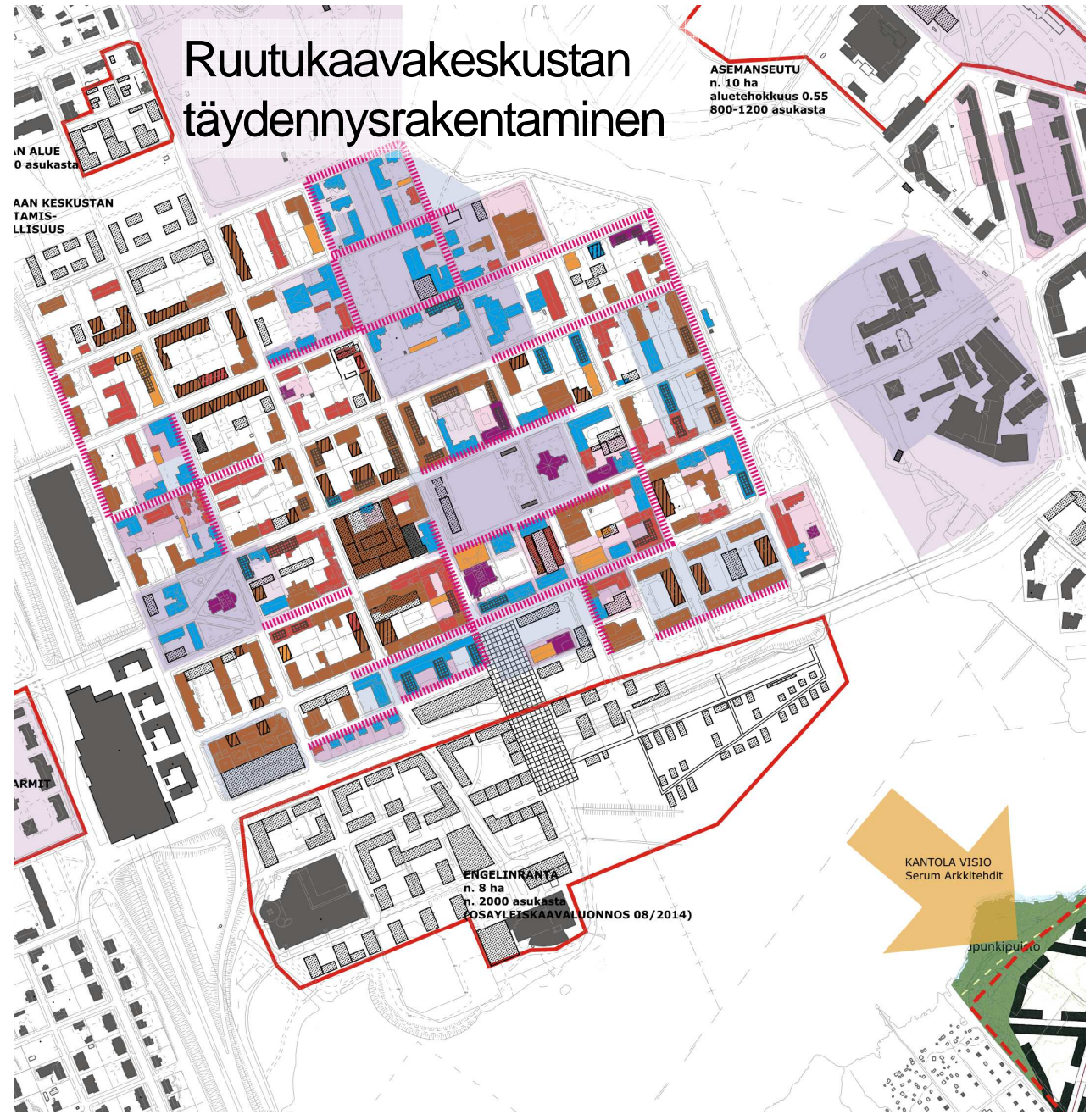
Täydennysrakentamisen potentiaalia on tarkasteltu kaupunkikuvallista lähtökohdista. Teknis-taloudellinen toteutettavuus on selvítettävä kunkin hankkeen yhteydessä. Myös asemakaavan sallima ja jo toteutunut rakennusoikeus tulee selvittää (kaavallinen tarkastelu tekemättä), täydennysrakentaminen edellyttää monin paikoin asemakaavan muuttamista (riski toteutumiselle).

- LISÄRAKENTAMISEN MAHDOLLISUUS RUUTUKAAVAKESKUSTASSA (n. 30 kpl)
- KOROTUSMAHDOLLISUUS / KATTORAKENTAMISEN MAHDOLLISUUS RUUTUKAAVAKESKUSTASSA (38 kpl)
- ULLAKKORAKENTAMISEN MAHDOLLISUUS RUUTUKAAVAKESKUSTASSA (36 kpl)
- VÄHÄINEN KOROTUS, NYKYINEN KATTOMUOTO SÄILYTETTÄVÄ, MUUTOKSET ENSISIJASSA SISÄPIIHAN PUOLELLE

- HEIKOSTI MUUTOKSIA SIETÄVÄ KATUJULKISIVU
- VALTAKUNNALLISESTI MERKITTÄVÄT RAKENNETUT KULTTUURIYMPÄRISTÖT (RKY, 2009. Museovirasto.)
- MAAKUNNALLISESTI MERKITTÄVÄT RAKENNETUT KULTTUURIYMPÄRISTÖT
- RAKENNUSHISTORIASELVITYKSEN 2014 ALUEKOKONAISUUKSIA ERI AIKAKAUSILTA (Kulttuuriympäristöpalvelut Heiskanen&Luoto Oy)
- SUUNNITTEILLA OLEVA ASUMISEN JA PALVELUIDEN ALUE.
- TULEVAISUUDEN LAAJENEMISSUUNTA

Mikäli autopaiikkoja siirretään korttelipihoilta pysäköintilaitoksiin, saadaan pihoille osoitettua lisää täydennysrakentamisen mahdollisuuksia. Tällaisten mahdollisuuksien tarkastelu tulee laatia korttelikohtaisesti. Autopaikat on tällöin osoitettava rasitejärjestelyin muualta, mikä aiheuttaa lisäkustannuksia. Myös rakennusoikeuden korottamisesta aiheutuu maankäyttömaksu, joten täydennysrakentamisen määrän tulisi olla taloudellisesta näkökulmasta tarkasteltuna riittävän korkea ollakseen kannattavaa. Lähtökohtaisesti täydennysrakentamisen tulee parantaa nykyisten asukkaiden elinympäristön laatua, eikä heikentää sitä.

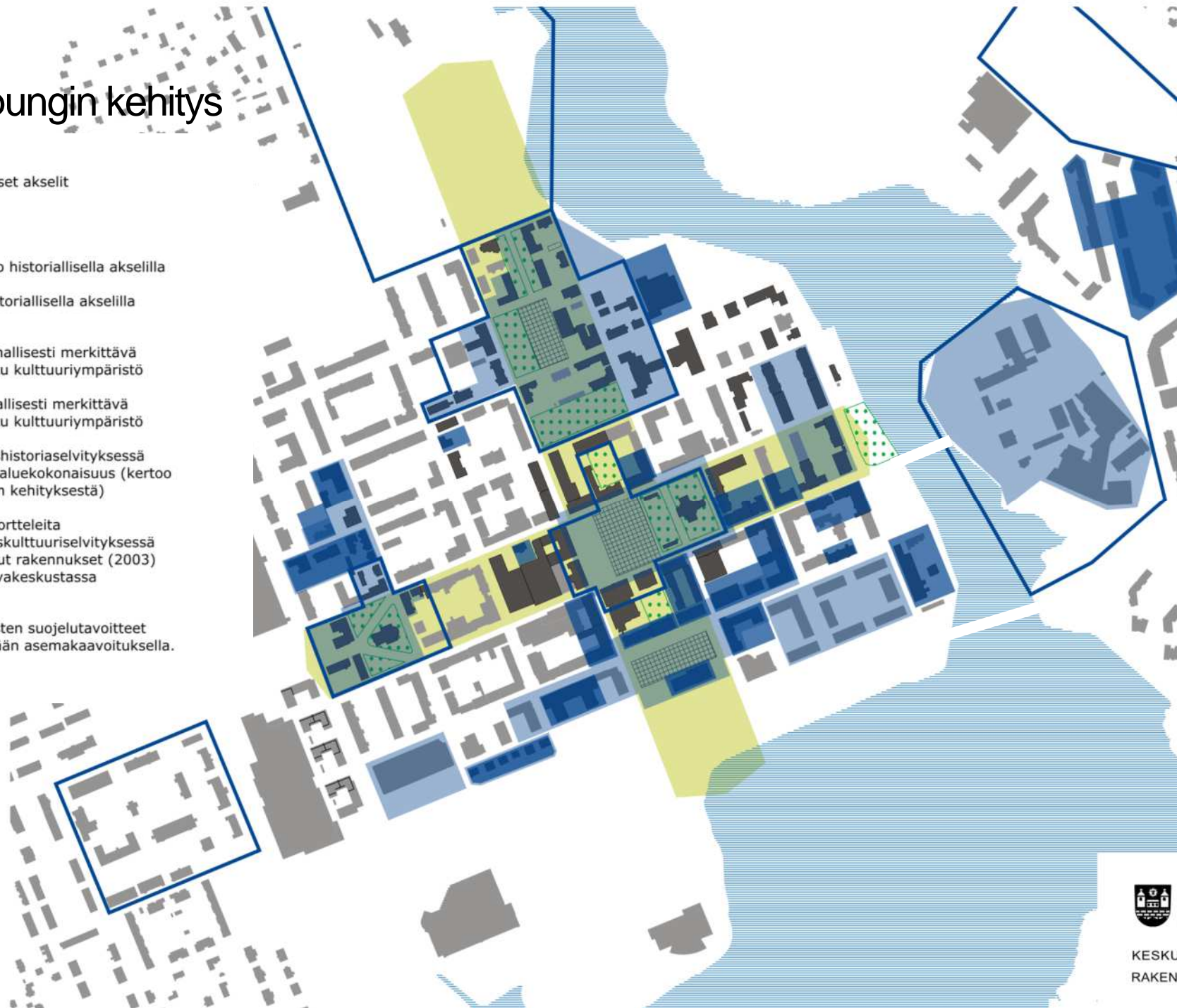
Ruutukaavakeskustan täydennysrakentaminen

Kaupungin kehitys

- Historialliset akselit
- Tori/aukio historiallisella akselilla
- Puisto historiallisella akselilla
- Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö
- Maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö
- Rakennushistoriaselvityksessä osoitettu aluekokonaisuus (kertoo kaupungin kehityksestä)
- Kyliä ja kortteileita -rakennuskulttuuriselvityksessä inventoidut rakennukset (2003) ruutukaavakeskustassa

Rakennusten suojelutavoitteet määritellään asemakaavoituksella.

Täydennysrakentamisen mahdollisuuksia

- Lisärakentaminen
- Kattorakentaminen
- Ullakkorakentaminen

Täydennysrakentaminen edellyttää aina kaavallista tarkastelua, vaikutuksia laajemmin kuin vain yhdelle tontille

- tasapuolisuus
- kaupunkikuva
- toimivuus

Ei vain tiivistämistä vaan elinympäristön laadun parantamista myös nykyisille asukkaille esim. oleskelutilojen, yhteistilojen muodossa.

Rantojen kaupunki

Hämeenlinnassa luonto ja kaupunki kohtaavat ainutlaatuisella tavalla.

Rannat kaikille avoimia, mutta osin rakennettuja.

Tavoitteena elinympäristön laadun parantaminen ja rikastuttaminen.

Rakentamista ei pidä pelätä, mutta pitää vaatia laatua!

Urbego-arkkitehdit, 2014

Rantojen kaupunki

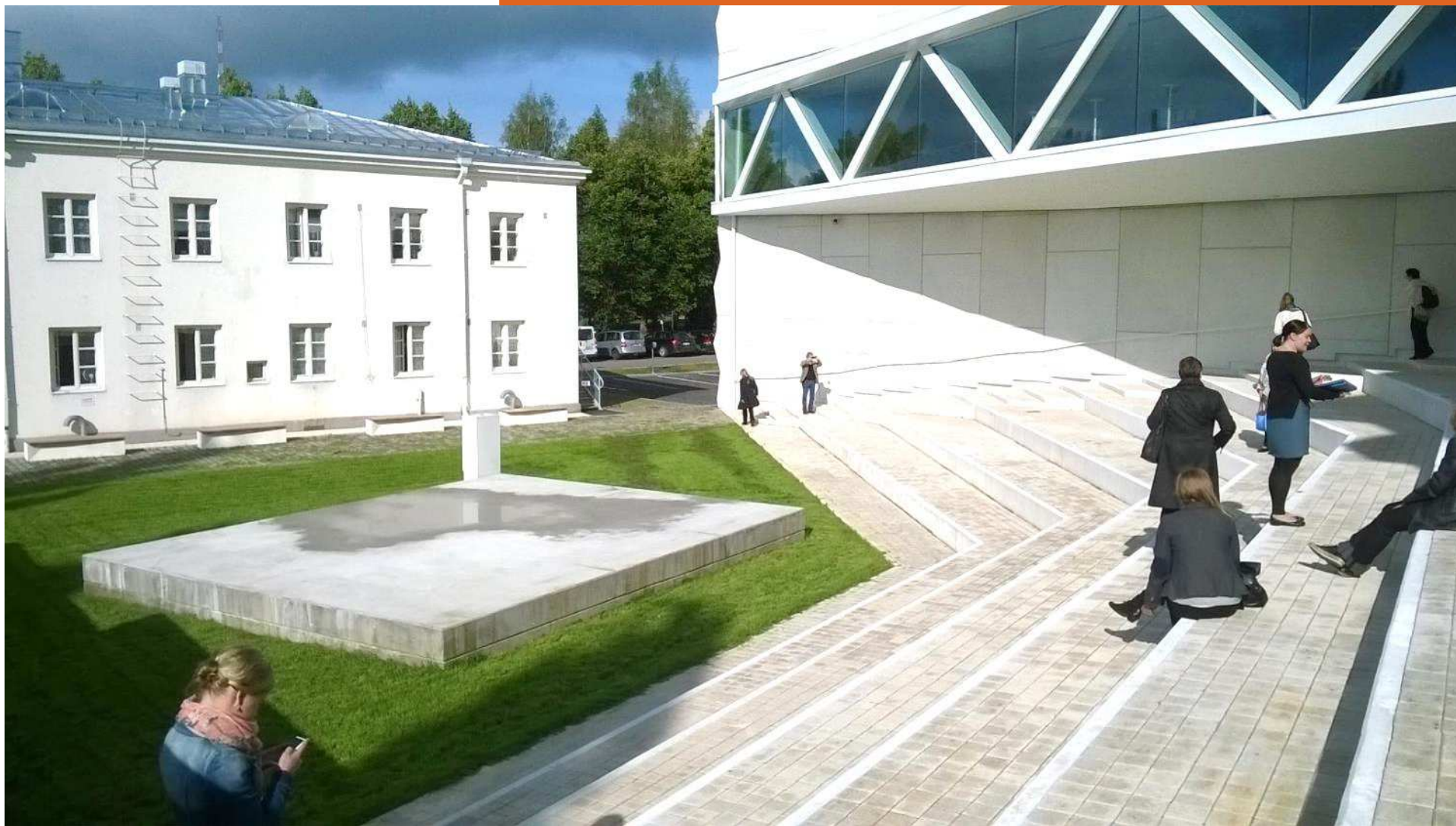
Monipuolista rakentamista, ajallista kerroksellisuutta, monimuotoisuutta, eri toimintojen ja eri ikäisten asukkaiden sijoittamista samalle alueelle.

Uutta ja vanhaa

Vanhakin voi nousta paremmin esille uuden arkkitehtuurin säästyksellä.

(Kuopion kaupunginteatterin laajennus, ALA-Arkkitehdit)

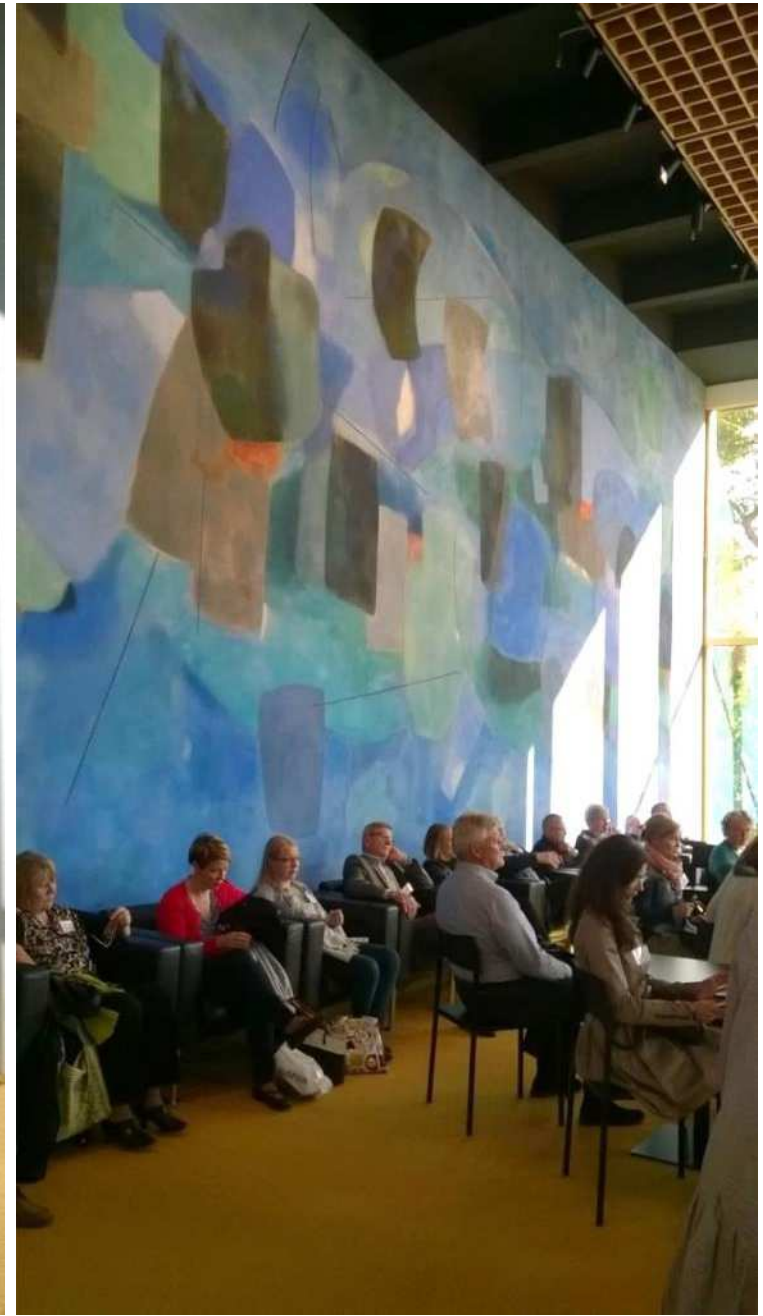
Uutta ja vanhaa

Vanhakin voi nousta paremmin esille uuden arkkitehtuurin säestyksellä.

(Kuopion kaupunginteatterin laajennus, ALA-Arkkitehdit)

Maisema ja taide
osana arkkitehtuuria

Virkistys ja vapaa-aika

VISIO

Kaupungin sydän sykkii kaikille!

TAVOITTEET

- Keskustassa on tilaa lasten ja nuorten oleskelulle ja harrastuksille.
- Hyvät kevyen liikenteen yhteydet houkuttelevat liikkumaan arjessa pyöräillen ja kävellen ja siten hyötyliikunnan määrä ja asukkaiden hyvinvointi kasvaa.
- Puistojen ja rantojen suunnittelussa huomioidaan tapahtumien järjestämisen tarpeet, mm. riittävät sähköpisteet, vesiliittymät, materiaalihuolto
- Rantareitit pidetään kaikille avoimina.
- Tavoitellaan eri ikäryhmiä palvelevia, kaikille yhteisiä julkisia tiloja.
- Hämeenlinnan keskusta on suosittu pysähtymispaikka veneilijöille, tarjolla on tapahtumia, hyvää ruokaa ja palvelua!
- Lisätään talvitapahtumien määrää keskustassa.
- Kansallista kaupunkipuistoa laajennetaan etelään ja ydinkeskustaan.

TOIMENPITEET

- Leikkipaikka kaupalliseen keskustaan
- Puistojen profilointi kokonaissuunnitelmassa
- Erityisesti nuorten huomioiminen Hämeensaaren virkistysalueiden suunnittelussa
- Kehitetään Linnanpuistoa paitsi tapahtumapaikkana, myös kaikkien yhteisenä oleskelualueena (maisemanhoitosuunnitelman toteutus)
- Rantojen kehittäminen ja veneilypalveluiden toteutus (Verkatehdas, Vaakunan ranta, Linnanpuisto, Laivaranta) – rannoille tapahtumia ja toimintaa
- Lisätään liikuntaa keskustassa, esim. lajiesittelyt, katusähly, katukoris, beach-volley, parkour
- Hiihtolatu Linnanpuistoon, luistelua torille
- Kansallisen kaupunkipuiston laajentaminen vaiheittain, hoito- ja käyttösuunnitelman päivitys

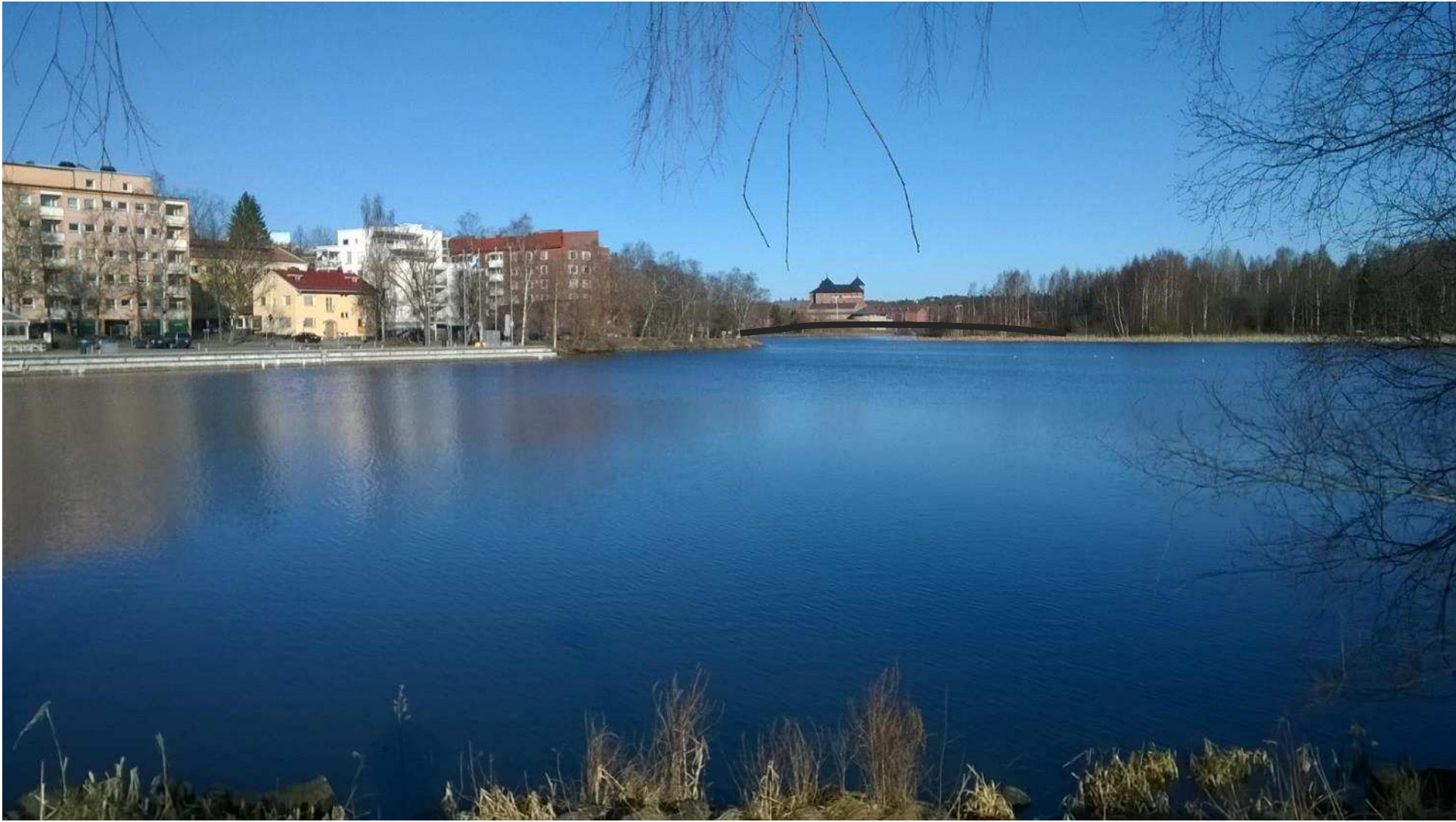
Viihtymisen ja oleskelun kaupunki

- PYÖRÄILYREITTI
- UUSI PYÖRÄILYREITTI
- KÄVELY JA PYÖRÄILY PAINOTTEISET KADUT
- KÄVELYKATU
- RANTAREITTI
- KÄVELYREITIN KEHITTÄMISMAHDOLLISUUS
- POLKUPYÖRÄPYSÄKÖINTI (merkintä ilmaisee pysäköintitarpeen)
- UUSI YHTEYSTARVE
- LIIKUNTA-/VAPAA AJAN VIETTOPAIKKA
- KAHVILA JA/TAI RAVINTOLA
- MUUT OLESKELUUN JA VAPAA-AIKAAN LIITTYVÄT PALVELUT
- UUSI VETOVOIMAPISTE
- MAISEMANÄKYMÄ
- LISÄRAKENTAMISEN MAHDOLLISUUS
- YHTENÄISEN KORTTELIPIIHAN KEHITTÄMISEN MAHDOLLISUUS (edellyttää monin paikoin autopaikkojen siirtämistä muualle)
- MATKAILUN, OLESKELUN JA VIIHTYMISEN NÄKÖKULMASTA ENSISIJAINEN KAUPUNKIYMPÄRISTÖN KEHITTÄMISEN VYÖHYKE JA LAAJENEMISSUUNNAT

Rantojen kehittäminen

Go Green!

Urbego -arkkitehdit Hämeenlinnassa 08/2014

guidelines:

- size matters
- first people, then cars
- image matters
- not only shopping
- you can change
- go green!

Mahdollisuuksia ottaa kaupunkitila käyttöön monilla tavoilla Hengailupaikkoja aurinkoon

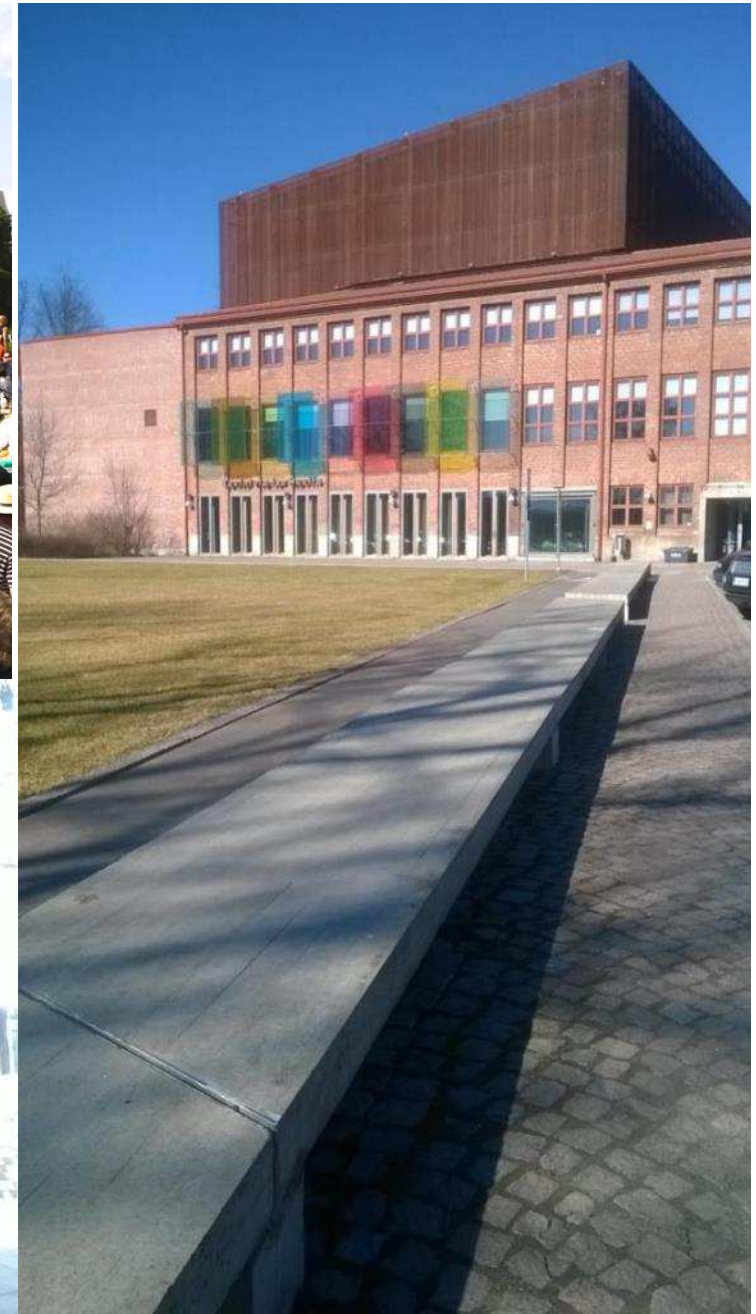

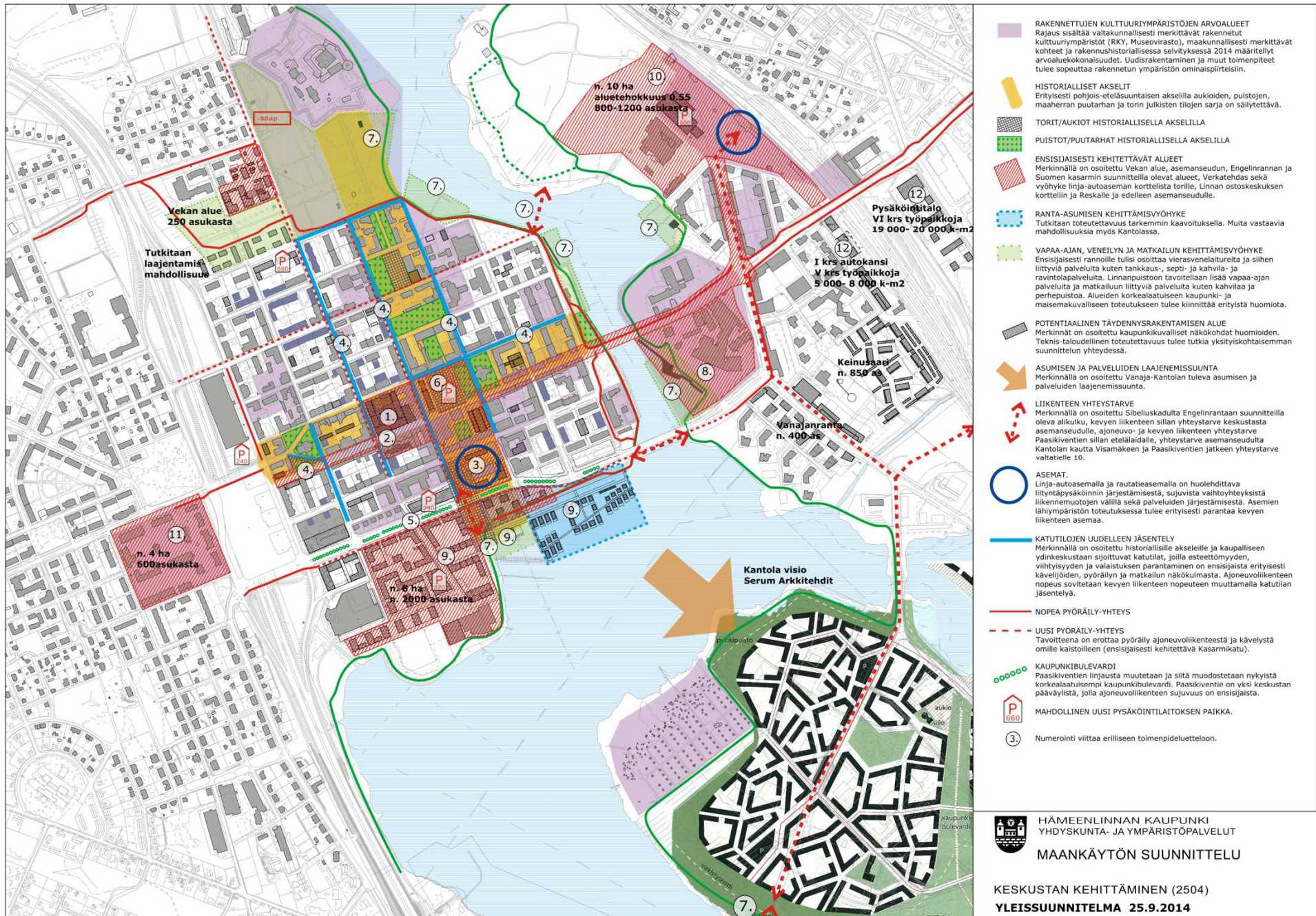
Mikä on käyttäjän kannalta houkuttelevaa nyt /tulevaisuudessa?

Myös "tyhjä tila" toimii monipuolisesti!

Kuva: Jorma Jämsen.

Yleissuunnitelma esitetty A3-koossa Keskustavision selostuksen liitteenä

Keskustavision 2014 - alusta yhteistyölle

Jatkotyöskentely

Visiosta toimenpiteiksi, toimenpiteet toteutukseen

- **Päätösseminaari = ”Käynnistysfoorumi”**
 - Laaja osallistujajoukko (yhteisöt, yritykset, yhdistykset, järjestöt, keskustavision ohjausryhmä, kaupungin yksiköt)
 - Alustukset teemoista
 - Valitaan toteutettavat teemakohtaiset toimenpiteet
 - Sovitaan, miten viedään eteenpäin
 - Vetovastuu
 - Työryhmä, muut sidosryhmät,
 - Aikataulu
 - Haasteet
 - Laajempi ideointi/osallistuminen tarvittaessa, kenen vastuulla

Jatkotyöskentely

- Pysäköintivaihtoehtojen investointikustannusten ja yksityisen rahoituksen osuuden selvittäminen
- Selvitetään mahdollisuus avata Living Lab tai vastaava avoimeen dataan perustuva ekosysteemi /innovaatioympäristö tai -yhteisö
- Keskustavision tavoitteiden huomioiminen kantakaupungin strategisen yleiskaavan tavoiteasettelussa
- Keskustavisiassa esitettyjen toimenpiteiden huomioiminen vuosittaisissa kaavoitus-, investointi- ja suunnitteluohjelmissa
- EKK-barometrin mukaisten seurannan mittareiden selvitys
- Täydennysrakentamisen periaatteiden käsittely kiinteistöjen omistajien kanssa
- Asemakaavojen ajanmukaisuuden arviointi